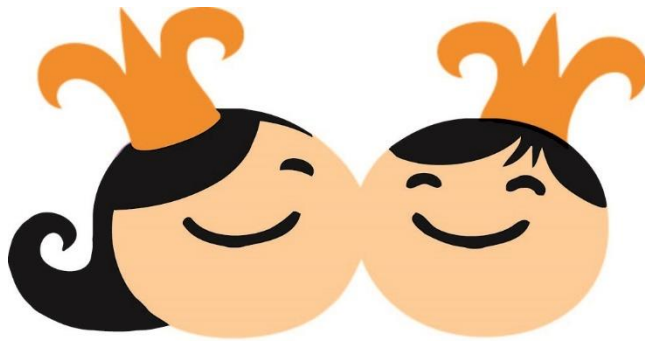

PEDAGOGISCH BELEID - DEEL 2

LOCATIE:

Kasteel van Versailles

Royal Kids Home
Capelle aan den IJssel

Royal Kids Home

Christelijke (Integrale) kindercentra
Kinderdagverblijven
Buitenschoolse opvang
Peuterspeelzalen
Peuteropvang

Middels dit gedeelte van het Pedagogisch Beleidsplan willen we u informeren over de werkwijze van Royal Kids Home, christelijke (integrale) kindercentra, kinderdagverblijven, buitenschoolse opvang, peuterspeelzalen en peuteropvang. Dit gedeelte is locatie specifiek en bevat informatie over de betreffende locatie.

Mei 2020

Royal Kids Home

Jan de Geusrede 39
2901 CN
Capelle aan den IJssel
06-39698803
E-mail: marja@kasteelvanversailles.nl

VOORWOORD.....	2
INHOUDSOPGAVE.....	3
INLEIDING.....	5
2. OVERZICHT LOCATIE.....	6
2.1 Kinderdagverblijf.....	6
2.2 Buitenschoolse opvang.....	6
2.3 PEUTEROPVANG/ VVE (Voor- en vroegschoolse educatie).....	7
2.4 Coaching.....	7
3. INFORMATIE KINDERDAGVERBLIJF GROEP HET KASTEEL EN HET TUINHUIS.....	8
3.1 Kindgegevens.....	8
3.2 Gewenningsprocedure.....	9
3.3 Dagindeling.....	10
3.4 Halen en brengen reguliere opvang.....	10
3.5 Halen en brengen flexibele combinatie groep.....	10
3.6 Buiten spelen.....	11
3.7 verlaten stamgroep kinderdagverblijf/ flexgroep.....	11
3.8 Maximaal drie uur per dag afwijken van BKR.....	11
3.9 Bij welke (spel)activiteiten kinderen hun stamgroep verlaten en hoe dat is georganiseerd (dagopvang).....	12
3.10 vierogenprincipe.....	13
3.11 Aanvullende informatie het tuinhuis.....	13
3.14 Huisregels KDV en Flexibele combinatie groep.....	14
3.15 Douchen of badderen.....	16
4. INFORMATIE PEUTEROPVANG HET PALEIS.....	17
4.1 kindgegevens.....	17
4.2 VVe programma Peuterspeelgroep het paleis.....	18
4.3 Overgang naar de basisschool en/of BSO.....	22
4.4 Dagindeling.....	23
4.5 halen en brengen peuteropvang het paleis.....	23
4.6 Buiten spelen.....	23
4.7 Maximaal drie uur per dag afwijken van BKR.....	24
4.8 Bij welke (spel)activiteiten kinderen hun stamgroep verlaten en hoe dat is georganiseerd (peuteropvang).....	24
4.9 vierogenprincipe.....	24
4.10 Huisregels peutergroep het paleis.....	24
5. INFORMATIE BUITENSCHOOLSE OPVANG REGULIER EN FLEXIBELE GROEP.....	27
5.1 Opvangtijden.....	27
5.2 Gewenningsproccedure bso.....	27
5.3 overgang naar een andere BSO groep.....	27
5.4 Dagindeling.....	28
5.5 halen en brengen vso en BSO.....	28
5.6 Eten en drinken.....	29
5.7 Maximaal drie uur per dag afwijken van BKR.....	29
5.8 Bij welke (spel)activiteiten kinderen hun basisgroep verlaten en hoe dat is georganiseerd.....	30
5.9 eindmusical groep 8 basisschool de fontein.....	31
5.10 Huisregels BSO.....	31
5.11 Vervoersregeling BSO.....	32
5.12 Activiteiten.....	33
5.13 Buitenspelen.....	34
5.14 Uitstapjes 4 tot 13-jarigen.....	34

BIJLAGE 1	DAGSCHEMA'S KDV, PEUTERGROEP, EN BSO	35
	<i>Dagindeling kinderdagverblijf</i>	35
BIJLAGE 2	DAGSCHEMA FLEXIBELE COMBINATIE GROEP	36
	<i>Dagindeling</i>	36
BIJLAGE 3	DAGSCHEMA FLEXIBELE COMBINATIE GROEP IN DE VAKANTIE.....	37
	<i>Dagindeling</i>	37
	<i>Dagindeling Peuteropvang</i>	38
	<i>Dagindeling buitenschoolse opvang, vakantie planning</i>	39
	<i>Dagindeling buitenschoolse opvang</i>	40
BIJLAGE 3	DE VIEROPVOEDINGSDOELEN	41
BIJLAGE 4	DE GEWENNINGSPROCEDURE KDV EN PEUTEROPVANG.....	43
BIJLAGE 5	DE GEWENNINGSPROCEDURE BSO.....	46

Voor u ligt het locatie specifieke deel van het Pedagogische Beleidsplan van Royal Kids Home. Dit deel is een aanvulling op het algemene deel van het Pedagogisch Beleidsplan. In eerste instantie is het bedoeld om ouder(s)/verzorger(s) kennis te laten maken met de werkwijze van Royal Kids Home en Het Kasteel van Versailles. Daarnaast wordt dit plan gebruikt om personeelsleden, stagiaires en andere belangstellenden te informeren over de gang van zaken binnen Royal Kids Home.

Het Kasteel van Versailles vormt samen met basisschool de Fontein en de Balans het IKC Kleurrijk. Samen bieden De Balans en De Fontein passend onderwijs en Royal Kids Home kinderopvang op maat aan onder één dak waarbij een doorgaande ontwikkelingslijn mogelijk is vanaf 0 tot 13 jaar. Het kind ontvangt onderwijs en begeleiding van leerkrachten, onderwijsassistenten en pedagogisch medewerkers waarbij het uitgangspunt voor de omgang met elkaar het christelijk geloof is.

In dit beleid omschrijven wij het kind als "hij". Hiermee wordt zowel hij als zij bedoeld, jongen en meisje.

2. OVERZICHT LOCATIE

2.1 KINDERDAGVERBLIJF

Op onze locatie zijn er de volgende kinderdagverblijf groepen:

Het Kasteel. Het Kasteel is een verticale groep van 0-4 jaar. Er zijn 16 kindplaatsen. Op de groep zijn 3 vaste pedagogisch medewerkers. Als op de groep alle kindplaatsen gevuld zijn, zijn er pedagogisch medewerkers aanwezig.

Het Tuinhuis. Het Tuinhuis is een flexibele verticale combinatie groep van 0-13 jaar. Er kunnen maximaal 13 kinderen geplaatst worden op deze groep. In deze groep verruimt Royal Kids Home haar openingstijden van 6.30-19u van maandag tot en met vrijdag. Royal Kids Home wil ouders/verzorgers ontzorgen en wij geloven dat dit concept hieraan bijdraagt. Ouders die onregelmatig werken lopen tegen het probleem aan dat reguliere kinderopvangcentra niet aansluit bij de tijden die ze nodig hebben. Door de ruimere openingstijden hoeven kinderen niet meer op verschillende adressen gebracht te worden, maar heeft het naast de thuisbasis nóg een stabiele basis op momenten waarop reguliere opvang gesloten is. Kinderen kunnen in dit gezonde pedagogische klimaat groeien en genieten van rust, warmte en aandacht. Onze doelstelling met de flexibele opvang is het bieden van verantwoorde en kwalitatief goede opvang aan kinderen van 0 tot 13 jaar. Als de groep vol is worden er afhankelijk van de leeftijd van de kinderen 2 of 3 pedagogisch medewerkers ingezet.

2.2 BUITENSCHOOLSE OPVANG

Op onze locatie zijn er de volgende BSO-groepen geopend tijdens de 40 schoolweken.

- *De Parels.* De Parels is de jongste BSO-groep en bestaat uit maximaal 16 kinderen. De leeftijd van de kinderen in deze groep is 4 en 5 jaar. Op deze groep zijn 2 vaste pedagogisch medewerkers.
- *De Diamanten.* De Diamanten bestaat uit maximaal 20 kinderen. De leeftijd van de kinderen in deze groep is 5-7 jaar. Op deze groep zijn 2 vaste pedagogisch medewerkers aanwezig.
- *De Saffiertjes.* Deze groep bestaat uit kinderen van 7-9 jaar deze groep bestaat uit maximaal 10 kinderen. Op deze groep is 1 vaste pedagogisch medewerker aanwezig.
- *De Robijnen:* De Robijnen zijn de oudste BSO-groep en bestaat uit maximaal 12 kinderen. De leeftijd van de kinderen in deze groep is 9 tot 12 jaar. Op deze groep is 1 vaste pedagogisch medewerker aanwezig. De groep bevindt zich in het technieklokaal. Vanaf januari 2019 zullen er 12 kinderen op deze groep mogen onder toezicht van 1 vaste pedagogisch medewerker.
- *Het Tuinhuis.* Het Tuinhuis is een flexibele verticale combinatie groep van 0-13 jaar. Er kunnen maximaal 13 kinderen geplaatst worden op deze groep. Als de groep vol is worden er afhankelijk van de leeftijd van de kinderen 2 of 3 pedagogisch medewerkers ingezet.

Tijdens de vakanties zijn de volgende groepen geopend:

Ridders en Jonkvrouwen 1, bestaande uit kinderen in de leeftijd van 8-13.

En Ridders en Jonkvrouwen 2, bestaande uit kinderen in de leeftijd 4-8.

Alle BSO-kinderen hebben hun eigen basisgroep, dit wil echter niet zeggen dat ze hier heel de middag spelen. Kinderen spelen met kinderen uit andere groepen en kunnen daar ook gewoon op de groep spelen. Ook buitenspelen wordt met kinderen uit alle groepen gedaan.

De VSO is dagelijks geopend van 7:00-8:30u. Een aantal kinderen die om 7:00u komen worden opgevangen in de groep Het Kasteel. Om 7:30u komen er meer kinderen en gaan zij met de VSO pedagogisch medewerker naar de aula.

2.3 PEUTEROPVANG/ VVE (VOOR- EN VROEGSCHOOLSE EDUCATIE)

Op onze locatie is er de volgende peuteropvang groep: het Paleis

- Het Paleis is een peuteropvang met maximaal 16 kinderen van 2.3 - 4 jaar met maximaal twee pedagogisch medewerksters. We werken op deze groep met vaste pedagogisch medewerkers.
- De peuteropvang is geopend op maandag, dinsdag, woensdag, donderdag en vrijdag ochtend van 8:30 uur- 12:00 uur. (Tijdens schoolvakanties is de peuteropvang gesloten).
- Op de peuterspeelgroep wordt aan alle kinderen het VVE-programma Puk aangeboden ongeacht of er een VVE-indicatie is afgegeven.

2.4 COACHING

Vanaf 2019 coacht een pedagogisch beleidsmedewerker de pedagogisch medewerksters bij de dagelijkse werkzaamheden. Ieder pedagogisch medewerkster wordt jaarlijks gecoacht. Per fulltime formatieplaats wordt minimaal 10 uur coaching per jaar berekend. Voor de locatie Kasteel van Versailles wordt ongeveer 111 uur berekend.

Daarnaast houdt de pedagogisch beleidsmedewerker zich bezig met de ontwikkeling van pedagogisch beleid. Per LRK-nummer wordt hiervoor minimaal 50 uur per jaar berekend, dus voor de locatie Kasteel van Versailles is dit 100 uur per jaar.

3.1 KINDGEGEVENS

3.1.1 MAP KINDGEGEVENS

Op de groep staat een afgesloten kast met een map met kindgegevens. Daarin is per kind terug te vinden: Een intakeformulier met daarop vermeld de persoonlijke gegevens van de ouder(s)/verzorger(s) (naam, adres, werk, huisarts, gezinssamenstelling, religie, etc.) en bijzonderheden over het kind (naam, geboortedatum en medische bijzonderheden). Ook worden hierin de observaties of andere bijzonderheden van het kind bewaard. Wanneer een kind het dagverblijf verlaat zullen deze gegevens meegegeven worden aan de ouders. De mappen zijn niet direct toegankelijk voor ouders. Wanneer een ouder gegevens wil inzien van hun eigen kind zal dit aangevraagd worden bij de pedagogisch medewerker en zij zal de gegevens aanleveren.

3.1.2 OBSERVATIEFORMULIEREN

In de periode dat het kind het Kasteel van Versailles bezoekt wordt er eens per jaar een kindbespreking gehouden door middel van 10-minuten gesprekken met de ouders/verzorgers. De gegevens worden door pedagogisch medewerkers verzameld en bijgehouden. De gegevens mogen ingezien worden door ouder(s)/verzorger(s) en alleen in overleg met hen aan derden worden getoond. Aan de hand van een observatieformulier door de pedagogisch medewerker wordt een soort "momentopname" gemaakt van de stand van zaken met betrekking tot de ontwikkeling van het kind. De gegevens worden door pedagogisch medewerkers verzameld en bijgehouden middels de algemene observatiemethode 0-2 jaar en 2-4 jaar. Dit gebeurt zowel op de reguliere opvang als op de flexibele combinatie groep. Op de flexibele combinatie groep wordt er voor de kinderen van 4-13 gebruik gemaakt van de observatieformulieren welbevinden van Royal Kids Home.

De kinderen van de BSO worden ook geobserveerd door hun mentor n.a.v. het observatieformulier Welbevinden van Royal Kids Home. Jaarlijks worden ouders uitgenodigd voor een gesprek. In alle rust komen alle aspecten van die ontwikkeling ter sprake en kunnen ervaringen worden uitgewisseld hoe het kind thuis is en bij het Kasteel van Versailles. Op verzoek kan een kind bespreking vaker gehouden worden.

3.1.3 OVERDRACHTSCHRIFT

In het overdrachtschrift worden per dag de bijzonderheden van de aanwezige kinderen opgeschreven. Dit overdrachtschrift is alleen bestemd voor pedagogisch medewerkers en stagiaires.

3.1.4 SCHRIFT

Elk kind heeft een eigen schrift. Tot 1,5 jaar wordt er minimaal één keer per week een opvangdag beschreven, met eet- en slaaptijden. Na 1,5 jaar wordt dit één keer per veertien dagen gedaan, of bij eventuele bijzonderheden.

3.1.5 GROEPSAGENDA

In de groepsagenda staan verjaardagen van kinderen en ouder(s)/verzorger(s), afspraken m.b.t. groepsoverleg, stagegesprekken, oudergesprekken.

3.1.6 UITSTAPJES

Er worden, voornamelijk tijdens schoolvakanties, uitstapjes georganiseerd voor de kinderen. Het uitstapje kan in het teken staan van het thema van dat moment of om de kinderen wat variatie aan te bieden in het dagprogramma (er valt bijvoorbeeld te denken aan een uitstapje naar een speeltuinvereniging). Aan de ouder(s)/verzorger(s) wordt van tevoren medegedeeld waar en wanneer het uitstapje zal plaatsvinden en toestemming gevraagd of zijn of haar kind deel mag nemen. De begeleiding is verdeeld naar 1 pedagogisch medewerker op 5 kinderen, met een minimum van twee pedagogisch medewerkers. Vervoer wordt geregeld door Royal Kids Home. Zie verdere informatie Hygiene en Veiligheid bijlage 13 blz 41-45.

3.1.7 ETEN EN DRINKEN

Het Kasteel van Versailles biedt tegen betaling warme avondmaaltijden aan. Deze worden gekoeld aangeleverd door het bedrijf Royal Foods (www.royalfoods.nl). Zo gaan er geen vitamines verloren, hebben bacteriën geen kans en smaakt de maaltijd heerlijk. De pedagogisch medewerkers warmen deze maaltijden op volgens de voorschriften van Royal Foods. Indien nodig kan er rekening gehouden worden met dieetwensen en allergieën. De maaltijd wordt rond 16.30 gegeten. De kinderen die geen maaltijd gebruiken krijgen een cracker/ rijstewafel, komkommer, paprika of tomaatjes. Zie verdere informatie Hygiene en Veiligheid bijlage 11 blz 33-37.

3.2 GEWENNINGSPROCEDURE

Wanneer kinderen opgevangen gaan worden op het KDV of de BSO, zal er een gewenningsperiode vooraf plaatsvinden. Dit geldt zowel voor het kind als de ouder. De hechting van kinderen aan de pedagogisch medewerkers is essentieel voor de basis van een prettig verblijf. Omdat wij ook werken met flexibele gecombineerde leeftijdsgroepen zal er extra rekening gehouden moeten worden met het waarborgen van emotionele veiligheid en hechting tijdens de gewenningsprocedure aangepast naar leeftijd. De gewenningsprocedure voor het KDV en de flexibele combinatiegroep is te vinden in bijlage 4.

3.2.1 OVERGANG NAAR DE BASISCHOOL EN/OF BSO

Overgang van kinderdagverblijf naar de basisschool de Fontein

De kinderen gaan met hun vierde jaar naar de basisschool. Als de kinderen naar de basisschool de Fontein gaan is de overgang laagdrempelig, Royal Kids zit immers in hetzelfde pand. Meestal zijn er al veel bekende kinderen in de groep die ook op de Peuterspeelgroep of het kinderdagverblijf hebben gezeten, wat de overgang wat makkelijker maakt voor het kind. Met ouders wordt besproken op welke dagdelen het kind gaat wennen op de basisschool. Ouders hebben hier zelf contact over met de school.

Overgang van kinderdagverblijf naar de BSO.

De lokalen van de kinderopvang en de BSO zijn geschakeld en worden gescheiden door een deur met aan weerszijde ramen. Er kan over en weer met elkaar worden meegekeken. Als de activiteit en bezetting het toelaat is het gezellig als broers en /of zussen met elkaar kunnen meespelen. Dit verhoogt de huiselijke sfeer en biedt de KDV-kinderen de kans om alvast te wennen aan de BSO-ruimte met de pedagogisch medewerkers en kinderen.

In overleg met de ouders en pedagogisch medewerkers spreken we een dag af wanneer het kind van het kinderdagverblijf een gedeelte meedraait op de BSO. Over het algemeen gebeurt dit zo'n twee weken voordat de startdatum aanvangt. De mentor van het kinderdagverblijf geeft een overdracht aan de nieuwe mentor van de BSO. Als de kinderen vanuit het kinderdagverblijf van een andere BSO gebruik zullen maken, kunnen de

pedagogisch medewerkers van de kinderopvang een overdracht maken. Deze wordt met toestemming van de ouders gedeelt met de andere BSO-aanbieder.

Sommige kinderen gaan zowel naar de kinderopvang als naar de peuteropvang. Voordat ze de eerste keer naar de peuteropvang gaan, gaan de kinderen met een pedagogisch medewerker van de kinderopvang even kijken bij de peuteropvang. Verder worden wendagen met ouders besproken, zoals dat ook gaat bij kinderen die alleen maar naar de peuteropvang komen.

Belangrijke aspecten bij de overgang van kinderdagverblijf naar de BSO (of basisschool naar BSO);

- Mentor heeft contact gehad met ouders/verzorgers, de intake procedure wordt gevolgd.
- Mentor begroet het kind en laat zien waar de jas/tas opgeborgen moet worden
- Mentor zorgt voor een kennismaking met de groep, dit gebeurt tijdens het eerste fruitmoment aan tafel.
- Het kind krijgt de gelegenheid om iets te vertellen als het daar behoefte aan heeft.
- Het speelgoed, de groepsruimte, buitenruimte wordt bekeken inclusief de toiletten.
- De groepsregels die ophangen worden besproken.
- Overdacht met ouders en kind bij het ophaalmoment.

3.3 DAGINDELING

Zie voor een overzicht van de dagindeling bijlage 1.

3.4 HALEN EN BRENGEN REGULIERE OPVANG

- Brengen kan tussen 7.00 uur en 09.00 uur. Informatieoverdracht van ouder(s)/verzorger(s) naar de pedagogisch medewerker. Als een kind op de opvangdag na 9.30 uur nog niet gebracht is wordt door Royal Kids Home zelf contact opgenomen.
- Indien het kind voor 16.00 gehaald wordt, verzoeken we ouder(s)/verzorger(s) dit bij het brengen te vermelden of even te bellen.
- Voor de kinderen worden gehaald heeft de pedagogisch medewerker de schriftjes en evt. de flesjes in de desbetreffende mandjes gestopt.
- Voor het halen controleert de pedagogisch medewerker nog een keer of de gezichtjes en de neusjes schoon zijn en of er volle luiers zijn.
- Als een kind 3 keer te laat wordt gehaald dient een dagdeel extra te worden betaald (na gewaarschuwd te zijn). De keren dat ouder(s)/verzorger(s) te laat komen wordt bijgehouden in de agenda.

3.5 HALEN EN BRENGEN FLEXIBELE COMBINATIE GROEP

- Brengen en halen kan tussen 6.30u en 09.00u / 12.30u en 13.30u / 16.30u en 19.00u. We informeren de ouders bij het intakegesprek over deze tijdsblokken van de haal- en brengmomenten om de rust in de groep zoveel mogelijk te waarborgen. Echter zien we in praktijk dat ouders in verband met de diverse beroepen, hier niet altijd aan kunnen voldoen. Met deze ouders worden persoonlijke afspraken gemaakt die aan het contract zullen worden toegevoegd. Na iedere 2 maanden wordt er geëvalueerd over de stand van zaken. Blijkt het in praktijk voor onrust te zorgen dan zullen de afspraken worden aangepast.
- Brengen: bij het brengen vertellen de ouders bijzonderheden die er thuis gebeurd zijn. Hierdoor kunnen pedagogisch medewerkers inspelen op de belevingswereld van het kind. Wanneer het kind blijft slapen, geeft de ouder bij de overdracht informatie over hoe het kind de afgelopen tijd geslapen heeft. Hierdoor kan er rekening worden gehouden met veranderende slaaptijden/gewoonten etc. Als een kind op de opvangdag na 9.30 uur nog niet gebracht is wordt door Royal Kids Home zelf contact opgenomen.

- Halen: bij het halen vertellen de pedagogisch medewerkers hoe het ging met eten, naar bed gaan, het slapen en andere gebeurtenissen. Deze zaken zijn van belang, omdat de ouders op de hoogte moeten zijn over de rust van hun kind.
- Royal Kids Home heeft het voornemen om een ouderportaal te ontwikkelen waarin pedagogisch medewerkers kunnen schrijven hoe het met de kinderen gaat en eventueel foto's kunnen plaatsen.
- Voor de kinderen worden gehaald heeft de pedagogisch medewerker de schriftjes en evt. de flesjes in de desbetreffende mandjes gestopt.
- Voor het halen controleert de pedagogisch medewerker nog een keer of het gezicht en de neus schoon zijn en of er volle luiers zijn

---

3.6 BUITEN SPELEN

De kinderen van het Kasteel, flexgroep (vanaf 2 jaar) kunnen met de kinderen van het Paleis mee naar buiten om deel te nemen aan een buitenactiviteit die specifiek gericht is op hun leeftijd. Hun eigen pedagogisch medewerker gaat dan altijd mee. Er zijn altijd minimaal twee pedagogisch medewerkers buiten. Een stagiaire mag niet alleen met de kinderen buiten zijn.

De baby's van het kinderdagverblijf zitten tijdens het buitenspelen in een wipper, een kinderwagen of met een pedagogisch medewerker in de zandbak. Ook kunnen de baby's kruipen op het kunstgras. Er is speelgoed voor de kleinste baby's om mee naar buiten te nemen. Ook is er voldoende buitenspeelgoed voor de wat grotere kinderen zoals loopfietsjes, loopauto's, fietsjes en een zandbak.

De kinderen van het kinderdagverblijf gebruiken bij het naar buiten lopen altijd het loopkoord. De kinderen zijn dan aan dit koord gewend en zal in geval van calamiteiten het naar buiten gaan geen onwennigheid opleveren. Voor de overige regels verwijs ik u graag naar protocol hygiene en veiligheid bijlage 12 blz. 38-40.

3.7 VERLATEN STAMGROEP KINDERDAGVERBLIJF/ FLEXGROEP

- De kinderen van het KDV verlaten bij een uitstapje de stamgroep ruimte, ze verlaten niet hun stamgroep of basisgroep.
- Bij het buiten spelen verlaten de kinderen hun stamgroep ruimte.
- Sommige activiteiten van het KDV gebeuren soms ook buiten de stamgroep ruimte. We gebruiken dan het plein, de aula of het speellokaal als de activiteit hierom vraagt.

3.8 MAXIMAAL DRIE UUR PER DAG AFWIJKEN VAN BKR

- In de kinderopvang en buitenschoolse opvang wordt gewerkt met een Beroepskracht-Kind-Ratio. Met andere woorden, er zijn wettelijke regels voor het aantal kinderen wat per Pedagogisch Medewerker aanwezig mag zijn. Dit verschilt per leeftijdsgroep, bijvoorbeeld; één Pedagogisch medewerker mag zorgdragen voor 3 kinderen van 0-1 jaar, en 6 kinderen van 1-4 jaar.
- Doordat de peuteropvang alleen een ochtend is wijken we daar nooit af van de BKR. Ook openen en sluiten we altijd af met twee pedagogisch medewerkers.
- Bij een aaneengesloten openstelling van 10 uur of meer per dag kan maximaal drie uur per dag worden afgeweken van de vereiste Beroepskracht Kind Ratio (BKR). Daarbij wordt minimaal de helft van de vereiste BKR ingezet.
- In onderstaand schema is inzichtelijk hoe de dagindeling van de regulier opvang eruitziet:

07.00 uur – 07.30 uur	Niet afwijken	
07.30 uur – 08.30 uur	Niet afwijken	
08.30 uur – 13.00 uur	Niet afwijken	
13.00 uur - 15.00 uur	Afwijken tijdens pauzes	2 uur
14.30 uur - 17.30 uur	Niet afwijken	
17.30 uur - 18.00 uur	Afwijken	0,5 uur
18.00 uur - 19.00 uur	Niet afwijken	

- In onderstaand schema is inzichtelijk hoe de dagindeling van de flexibele combinatie groep eruitziet:

06:30 uur – 07:30 uur	Niet afwijken	
08.00 uur – 13.30 uur	Niet afwijken	
13.30 uur - 14.30 uur	Afwijken tijdens pauzes	1 uur
14.30 uur - 17.00 uur	Niet afwijken	
17.00 uur - 19.00 uur	Afwijken	2 uur

3.9 BIJ WELKE (SPEL)ACTIVITEITEN KINDEREN HUN STAMGROEP VERLATEN EN HOE DAT IS GEORGANISEERD (DAGOPVANG)

Op alle groepen werken vaste pedagogisch medewerkers en werken we op bepaalde tijdstippen van de dag met een open deurenbeleid. Dit is om de kinderen uit te dagen. We merken dat er bij de kinderen soms behoefte is om hun horizon te verbreden door middel van een ander speelgoed- of activiteiten aanbod. Dit houdt in de praktijk in dat peuters, die daar behoefte aan hebben, een kijkje kunnen nemen bij de naschoolse opvanggroep en omgekeerd ook. Of dat peuters van het kinderdagverblijf en/of flexibele combinatiegroep samen met de kinderen van de peutergroep (halve dagopvang) een activiteit doen in het peuterlokaal. Met betrekking tot bijvoorbeeld de veiligheid wordt er altijd gekeken naar de kind – pedagogisch medewerker ratio. Omdat we een integraal kindcentrum vormen met de school is het open deurenbeleid ook toe te passen met de school (binnen de kaders van de regelgeving). Zo kunnen we met een bijna 4-jarige al een kijkje in de kleuterklas nemen van de basisschool. Zo leren de kinderen hun nieuwe juf, klas en klasgenootjes al een beetje kennen. Ook het contact maken met andere kinderen of broers/zussen behoort tot de mogelijkheden. Tijdens de eet- en drinkmomenten blijven de kinderen op de eigen groepen.

Wekelijks wordt er met het KDV gespeeld in het speellokaal. Afhankelijk van de groepssamenstelling gaan de pedagogisch medewerkers samen met alle kinderen naar het speellokaal of blijft er een vaste pedagogisch medewerker met de baby's op de groep en gaat de andere vaste pedagogisch medewerker met de kinderen naar het speellokaal.

Kinderen verlaten wel hun stamgroep maar niet hun stamgroep.

3.10 VIEROGENPRINCIPE

Vanaf juli 2013 geldt dat een kinderopvangorganisatie moet voldoen aan het zogenoemde vier-ogenprincipe. Dit betekent dat de houder van een kindercentrum de dagopvang op zodanige wijze organiseert, dat de beroepskracht of de beroepskracht in opleiding de werkzaamheden uitsluitend kan verrichten terwijl hij gezien of gehoord kan worden door een andere pedagogisch medewerker.

Het doel en de betekenis van het vier-ogenprincipe is het creëren van een open aanspreekcultuur binnen de kinderopvangorganisatie tussen houder, medewerkers en ouders. Het beleid met betrekking tot het vierogenprincipe staat in het protocol Hygiene en Veiligheid beschreven: bijlage 8 blz 26-27.

3.11 AANVULLENDE INFORMATIE HET TUINHUIS

Op deze groep hebben wij alleen flexibele kindplaatsen. Dit houdt in dat de kinderen kunnen komen op beschikbaarheid van kindplaatsen. Mocht er een opvangaanvraag komen op het moment dat de groep volledig gevuld is, dan wordt er gekeken of er op de reguliere opvang plek is voor het kind. Dit gebeurt in overleg met de pedagogisch medewerkers en ouders. Soms kan het gebeuren dat er niet veel kinderen aanwezig zijn op de combinatiegroep, bijvoorbeeld maar 1 kind. Hier brengen we ouders van op de hoogte als het kind wordt gebracht. In dit geval is het voor het op dat moment betreffende kind aantrekkelijker om op een andere groep te spelen. In deze situatie zal er altijd een vaste pedagogisch medewerker van de flexibele combinatie groep mee gaan naar de andere groep, zodat de emotionele veiligheid van het kind gewaarborgd blijft. Het kan echter wel zo zijn dat aan het begin en of einde van de dag het om roostertechnische redenen niet haalbaar is om tot aan het einde van de dag een vaste pedagogische medewerker op de groep te hebben. De kinderen zullen dan door hun vaste leidster gebracht worden naar of het Kasteel of een van de BSO groepen. Dit afhankelijk van leeftijd. Kinderen van 0-4 zullen naar het kasteel gebracht worden, kinderen van 4-12 naar een van de BSO groepen. Welke BSO groep dat is hangt af van het BKR en de leeftijd van het kind. Er vindt dan een overdracht plaats en ouders worden altijd op de hoogte gesteld. De leidsters van de andere groep zijn geen onbekende van de kinderen van het tuinhuis, dit omdat er ook gezamenlijke activiteiten plaatsvinden en het buitenspelen ook vaak met elkaar gebeurt. Om de kinderen structuur en duidelijkheid te bieden, zal er een planbord aanwezig zijn waarop met naam en foto te zien is welke pedagogisch medewerker wanneer werkt. Dit zal bijdragen aan de emotionele veiligheid, omdat de kinderen behoefte hebben aan vaste gezichten, zodat zij zich kunnen hechten aan de pedagogisch medewerkers. De regels en protocollen wat betreft veiligheid en hygiëne van de reguliere dagopvang gelden daarom ook voor de flexibele combinatie groep.

3.11.1 BKR

Omdat wij ernaar streven zoveel mogelijk het kind voor te bereiden op het basisonderwijs, kan het een positieve uitwerking hebben om een gecombineerde groep te vormen. Door de BSO en het KDV 's middags samen te voegen willen wij bereiken dat de opvang uitdagender en gezelliger wordt voor de kinderen. Bij het samenvoegen wordt de BKR voor gecombineerde groepen gehanteerd, dit wordt via 1ratio.nl berekend om zo de personele bezetting op de juiste wijze te waarborgen.

Convenantpartijen hebben afgesproken dat voor gemengde groepen dagopvang en buitenschoolse opvang een gemiddelde wordt gehanteerd voor de vaststelling van het aantal kinderen per pedagogisch medewerker, waarbij een maximum wordt gesteld aan het aantal 0-4-jarigen in een groep.

Wij geloven dat de kinderen veel van elkaar kunnen leren. Zo kunnen wij activiteiten organiseren, waarbij de kinderen van 4-11 jaar een ondersteunende rol krijgen voor de kinderen van 0-4 jaar. Denk hierbij aan het maken van een knutselwerkje, waarbij de kinderen bijvoorbeeld kleuren en vormen leren herkennen, maar wat uiteindelijk in teamverband is gecreëerd. Zo leren kinderen op zowel persoonlijk- als sociale ontwikkeling met elkaar om te gaan en voor elkaar te zorgen en ondersteunen.

3.11.2 ADMINISTRATIE FLEXIBELE COMBINATIE GROEP

Zoals hierboven beschreven hebben we in deze groep alleen te maken met flexibele contracten. Hier kan de opvang per uur worden afgenomen, met een minimale afname van 3 uur per dag; uurtarief is €8,50. De afname zal per kwartier worden berekend. De doorgegeven uren worden gefactureerd zoals is ingepland. Wijzigingen dienen 48 uur van tevoren worden doorgegeven.

3.14 HUISREGELS KDV EN FLEXIBELE COMBINATIE GROEP

3.14.1 GARDEROBE (GANG NAAR DE GROEPSRUIMTE)

- Bij het buiten spelen worden de jassen bij voorkeur in de groepsruimte aangetrokken.
- Als de gang niet als speelruimte wordt gebruikt dient hij opgeruimd te zijn.
- Jassen en rugtassen worden aan de kapstok gehangen, in een speciale zak voorzien van naam.
- Op de gang wordt niet gerend.
- Kinderen gaan nooit zonder begeleiding de gang op.

3.14.2 KEUKEN

- De kinderen mogen niet bij de keuken komen, behalve in uitzonderingsgevallen met toestemming van de pedagogisch medewerker.
- Ouders/verzorgers geven de voeding van de kinderen aan de pedagogisch medewerker, die het vervolgens in de koelkast zetten. Alleen de pedagogisch medewerkers maken gebruik van de koelkast (om misverstanden met de voedingen te voorkomen).
- Het afwasmiddel mag niet op het aanrecht blijven staan i.v.m. de veiligheid.
- De rand boven het aanrecht moet vrij blijven van voorwerpen.
- De flesjes die bij ons blijven worden bewaard in de koelkast, en aan het einde van de dag met de ouders meegegeven om te worden uitgekookt. Indien flesjes buiten de koelkast worden bewaard dienen ze elke dag uitgekookt te worden.
- Elke week wordt de koelkast schoongemaakt. De koelkasttemperatuur wordt elke dag gemeten en op de daarvoor bestemde lijst genoteerd.
- De keukenkastjes worden met regelmaat schoongemaakt en op een lijst afgetekend.
- Elke dag wordt de keuken gezogen en gedweild.
- Glas wordt niet weggegooid in de prullenbak; maar direct in de container.
- Keukenkastjes zijn voorzien van een kindveilige sluiting.
- Als het fornuis in gebruik is (heet is) blijft hier te allen tijde een pedagogisch medewerker bij staan.
- Wanneer de kookplaten in gebruik zijn, mogen kinderen niet op een stoel klimmen om bij het fornuis te kijken (dit mag wel als ze willen kijken bij het afwassen).
- Handen worden niet in de keuken gewassen i.v.m. de warmwaterkraan. Dit moeten de kinderen bij de wastafel bij de toiletjes doen.

- De kinderen gebruiken alleen kindermessen bij het smeren van hun brood/cracker.
- Kinderen pakken niet zelf etenswaren uit de koelkast en/of de kasten.

3.14.3 SLAAPRUIMTE

- De kinderen mogen niet in de slaapkamers komen, tenzij de pedagogisch medewerker erbij aanwezig is of dit toestaat.
- De kinderen krijgen veilig speelgoed mee in bed, zoals een boekje of een knuffel.
- Elke dag wordt er gecontroleerd of de bedden veilig zijn.
- De slaapkamers worden elke dag gecontroleerd op kleine voorwerpen.
- Als er kinderen in de slaapkamer slapen, staat er altijd een babyfoon aan die te horen is op de groep.
- De bedden worden kort opgemaakt zodat de kinderen niet onder de deken weg kunnen schuiven als ze slapen. Kinderen tot twee jaar slapen in een slaapzak. Als de baby's slapen wordt er om de 10 minuten gecontroleerd ze nog goed liggen te slapen. Kinderen tot één jaar die niet op hun buik mogen slapen worden terug gelegd op hun rug. Ouders moeten een formulier buikslapen invullen en ondertekenen indien kinderen tot één jaar wel op hun buik mogen slapen.
- Op advies van de GGD bakeren wij uit veiligheid wat betreft wiegendood kinderen bij voorkeur niet meer in. Als alternatief kiezen wij voor een strak opgemaakt bed/deken waarbij uw baby toch nog tot rust kan komen. Indien ouder(s)/verzorger(s) kinderen wel willen laten inbakeren moet hiervoor een formulier voor worden ingevuld en ondertekend.
- Er hangt een bedschema in de slaapkamer, waarop staat in welk bed elk kind slaapt. Ook hangt er een aftekenlijst waarop staat wanneer het bed is verschoond.
- Ieder kind heeft zijn/haar eigen beddengoed.
- Lakens van de kinderen worden één keer per week verschoond en tussendoor indien nodig.
- Aan het eind van elke dag worden eventueel lakens verwisseld.
- De ventilatieroosters zijn altijd geopend.

3.14.4 BUITEN SPELEN

- Het hek wordt op slot gedraaid tijdens het buitenspelen.
- De kinderen komen met de fietsen alleen op de tegels.
- Het zand moet binnen de daarvoor bestemde plek blijven liggen. De zandbak wordt direct na het buitenspelen afgesloten.
- Ten allen tijde wordt er gelet op de veiligheid van de kinderen.
- Na het buiten spelen worden de handen van de kinderen gewassen.
- Na het buiten spelen wordt het speelgoed opgeruimd.

3.14.5 GROEPSRUIMTE

- Het is niet toegestaan spullen voor de nooduitgang te plaatsen.
- Het speelgoed wordt aan het eind van de dag opgeborgen in de daarvoor bestemde kasten of bakken. Tussendoor wordt, als de kinderen dat al kunnen, door pedagogisch medewerker én kind samen opgeruimd vóór er aan een nieuwe activiteit wordt begonnen.
- Er zal geen speelgoed met kleine onderdelen op de groep aanwezig zijn.
- De vloer wordt regelmatig gecontroleerd op kleine voorwerpen.
- Kinderen mogen niet zonder begeleiding van een pedagogisch medewerker op de verwarmingsbank (houten bank om verwarming heengebouwd) klimmen.
- De kinderen mogen met behulp van een pedagogisch medewerker boekjes uit de kast pakken of lezen. De plastic boeken kunnen kinderen wel zelfstandig pakken en doorbladeren.
- Er mag niet gerend en hard gegild worden.

- De groepsruimte is geen plek waar voetbal kan worden.
- Er wordt niet gegooid met speelgoed.
- Tijdens bewegingsactiviteiten wordt extra geventileerd. De pedagogisch medewerkers zorgen er wel voor dat de temperatuur van de leefruimte tussen de 18 en de 21 graden blijft. Op de flexibele combinatie groep is een aircosysteem aanwezig die de lucht zowel koelt als ververst.

3.14.6 VERSCHOONRUIMTE EN VERSCHONEN

- Alcohol, thermometer, wasgel etc. wordt ten alle tijde in een afgesloten bak gelegd, buiten bereik van de kinderen.
- De pedagogisch medewerker houdt toezicht bij het kind terwijl het op de commode ligt of het trapje op- of afloopt.
- Ergonomisch werken is heel belangrijk. Zodra kinderen dit kunnen klimmen ze zelf het trapje op naar de commode, onder het toezicht en begeleiding van de pedagogisch medewerker.
- Op de daglijsten wordt na het verschonen de poepluier genoteerd. Plas luier: als er maar een klein plasje in de luier zit wordt even gewacht met verschonen.
- Poepluier: de luier wordt in de daarvoor bestemde luierbak gedaan. De pedagogisch medewerker wast de handen met zeep of desinfecterende handgel en maakt na het verschonen het aankleedkussen schoon met allesreiniger. Hierna worden nogmaals de handen gewassen.
- Aan het eind van de dag wordt de luierbak geleegd en wordt de commode schoongemaakt.
- Bij het gebruik van de wc worden deze aan het einde van de dag schoongemaakt.
- Kinderen mogen geen speelgoed naar de toiletruimte meenemen.
- Bij verontreinigd oppervlak door bloed, wond- of lichaamsvochten wordt direct schoongemaakt en nagedroogd met water en zeep en/of alcohol 70%.
- De toiletruimte van de pedagogisch medewerkers wordt niet gebruikt door de kinderen. De kinderen maken gebruik van de toiletten die aan de aula grenzen. De schoonmaak van deze toiletten gebeurt dagelijks aan het einde van de dag door de schoonmaakster van school. Tussendoor is er elke verantwoordelijk voor de wc's en worden ze door die groep na gebruik schoongemaakt. In de wc's hangt een aftekenlijst hiervoor.

3.15 DOUCHEN OF BADDREREN

Op de flexibele combinatiegroep is er voor de kinderen de mogelijkheid om te douchen of in bad te gaan. Dit kan bijvoorbeeld gebeuren als een kind een ongelukje heeft gehad. Ook wordt er wel gebruik gemaakt van de douche door de reguliere opvang. Het kind zal onder toezicht van een pedagogisch medewerker in de badkamer zijn kleding uit doen waarna hij gedoucht wordt en schone kleding aangedaan krijgt in de badkamer. In de deur van de badkamer zit een raam zodat het vierogenprincipe toegepast kan worden. De douche heeft een thermostaatkraan met beveiliging die niet door de kinderen warmer gezet kan worden dan 38 graden. Een kind dat nog niet kan douchen wordt op de groep in bad gedaan naast de commode. Hoe we hiermee om gaan kunt u lezen in ons protocol Hygiëne en Veiligheid.

4.1 KINDGEGEVENS

4.1.1 MAP KINDGEGEVENS

Op de groep staat een afgesloten kast met een map met kindgegevens. Daarin is per kind terug te vinden: Een intakeformulier met daarop vermeld de persoonlijke gegevens van de ouder(s)/verzorger(s) (naam, adres, werk, huisarts, gezinssamenstelling, religie, etc.) en bijzonderheden over het kind (naam, geboortedatum en medische bijzonderheden). Ook worden hierin de observaties of andere bijzonderheden van het kind bewaard. Wanneer een kind het dagverblijf verlaat zullen deze gegevens meegegeven worden aan de ouders. De mappen zijn niet toegankelijk voor andere ouders. Wanneer een ouder gegevens wil inzien van hun eigen kind zal dit aangevraagd worden bij de pedagogisch medewerker en zij zal de gegevens aanleveren.

4.1.2 OBSERVATIEFORMULIEREN

Bij de peuteropvang gebruiken we observatieformulieren 2-4 jaar van Royal Kids. Bij deze observatie wordt gekeken naar sociaal-emotionele ontwikkeling, taalontwikkeling, zelfredzaamheid en motoriek. Als het kind van de peuteropvang naar de basisschool gaat heeft een pedagogisch medewerker van de peuters een gesprek met een van de kleuterjuffen. Als er echte bijzonderheden zijn is dat gesprek in de aanwezigheid van ouders.

4.1.3 OVERDRACHT KINDEREN

De bijzonderheden van de aanwezige kinderen worden mondeling besproken en/of in de groepsapp opgeschreven. Informatie en/of wijzigingen die betrekking hebben op het goed functioneren van het kind wordt in het kind dossier toegevoegd.

4.1.4 GROEPSAGENDA

In de groepsagenda staan verjaardagen van kinderen en ouder(s)/verzorger(s), afspraken m.b.t. groepsoverleg, stagegesprekken, oudergesprekken.

4.1.5 UITSTAPJES

Er worden, voornamelijk tijdens schoolvakanties, uitstapjes georganiseerd voor de kinderen. Het uitstapje kan in het teken staan van het thema van dat moment of om de kinderen wat variatie aan te bieden in het dagprogramma (er valt bijvoorbeeld te denken aan een uitstapje naar een speeltuinvereniging). Aan de ouder(s)/verzorger(s) wordt van tevoren medegedeeld waar en wanneer het uitstapje zal plaatsvinden en toestemming gevraagd of zijn of haar kind deel mag nemen. De begeleiding is verdeeld met 1 pedagogisch medewerker op 5 kinderen, met een minimum van twee pedagogisch medewerkers. Vervoer wordt geregeld door Royal Kids Home. Zie verdere informatie Hygiene en Veiligheid Bijlage 13: uitstapjes blz 41-43.

4.1.6 GEWENINGSPROCEDURE

Kinderen die nieuw binnenkomen bij de peuteropvang hebben tijd nodig om aan de groep en dagstructuur te wennen. Er is de mogelijkheid om het kind een dagdeel mee te laten draaien op de groep (wenperiode) voordat het kind definitief geplaatst wordt. De duur en de aard van de wenperiode is afhankelijk van wat als beste wordt geacht voor het kind. De gewenningsprocedure is te vinden in bijlage 4.

4.2 VVE PROGRAMMA PEUTERSPEELGROEP HET PALEIS

Om de taal- en ontwikkelingsachterstand bij de doelgroep van het onderwijsachterstandenbeleid te voorkomen, kunnen we vanaf 1 januari 2019 het VVE-programma aanbieden.

In dit programma werken we nauw samen met het Centrum Jeugd en Gezin (CJG) die de doelgroepkinderen verwijst. Naast de verwijzing van het CJG hebben de pedagogisch medewerkers ook een signalerende functie. Mocht er verdenking zijn van een taalachterstand en/of een bedreigde taalontwikkeling, dan wordt het kind op advies van de peuteropvangpedagogisch medewerkers nogmaals gezien door de CJG-arts en zo nodig wordt een verwijzing voor deelname aan VVE gegeven. We spreken van een doelgroepkind als er staat: VVE-kind.

De doelgroepkinderen (VVE-kind) worden door middel van een warme overdracht overgedragen aan de basisschool, zodat er op tijd extra zorg geboden kan worden.

Voor de verbetering van de leerprestaties en schoolloopbaan is als uitgangspunt voor het werken met het programma Uk en Puk gekozen. Dit programma wordt zowel op de peutergroep als op het kinderdagverblijf ingezet. De hele groep krijgt dit programma aangeboden, dus niet alleen de "VVE-kinderen".

4.2.1 TOETSING EN OBSERVATIEMETHODE

Bij de peuteropvang gebruiken we observatieformulieren 2-4 jaar van Royal Kids zelf. Bij deze observatie wordt gekeken naar sociaal-emotionele ontwikkeling, taalontwikkeling, zelfredzaamheid en motoriek. Deze observatie wordt met 2.6 jaar, 3 jaar, 3.5 jaar en 3.9 jaar ingevuld. Als de kinderen de leeftijd hebben van 3 jaar en 10 maanden wordt de observatie afgerond en meegegeven aan ouders. Na toestemming en ondertekening wordt deze informatie naar de basisschool verstuurd en middels een warme overdracht wordt het kind overgedragen aan de basisschool. Deze overdracht wordt verzorgd door de mentor van het kind of de teampedagogisch medewerker. Naast de observatiegegevens wordt er tevens aandacht besteed om ook het kind in het algemeen te beschrijven, wij kennen het kind wat naar de basisschool gaat immers al een langere tijd. Naast de cognitieve ontwikkeling is het erg belangrijk om ook het welbevinden en emotionele behoefte van het kind te bespreken met de leerkrachten van de basisschool.

4.2.2 VOORLEZEN

Elk dagdeel wordt er uit een (prenten)boek voorgelezen. Bij elk thema worden (prenten) boeken betrokken. De verhalen uit de bijbel komen elk dagdeel aan de orde door middel van de peuterbijbel.

Bij het voorlezen kunnen we gebruik maken van een knie-boek en gelamineerde platen.

Per dagdeel besteden we 10 - 15 minuten aan voorlezen.

4.2.3 UK EN PUK

We werken met het VVE-programma Uk en Puk.

Minimaal zesmaal per jaar werken we ongeveer vier weken rondom een bepaald thema.

Het vve programma is uitgewerkt in weken waarin de volgende activiteiten en werkvormen zijn verwerkt:

- Kringgesprekken
- Spelactiviteit, grote en/of kleine kring
- Constructief/beeldend spelactiviteit
- Rekenactiviteit/rekenprikkel
- Woordenschat uitbreiding
- Sociaal/emotionele ontwikkeling

Er worden verschillende activiteiten per dagdeel aangeboden, het kan dus zijn dat het kringgesprek en de creatieve verwerking op hetzelfde dagdeel worden aangeboden, en dat in de creatieve verwerking een rekenactiviteit is verweven.

Het VVE-kind heeft een individueel hulpplan wat per thema opnieuw wordt opgesteld. Dit heet het zogenoemde hulpplan. Dit plan is opgeborgen in het portfolio van het kind, zodat de ouders op de hoogte zijn van de gerichte aanpak die aan hun kind wordt gegeven. Hierin wordt beschreven aan welke doelen er met het kind gewerkt wordt. Op deze manier worden de ouders minimaal 6 keer per jaar geïnformeerd d.m.v. de portfoliomap.

4.2.4 SPEELLEEROMGEVING

De groepsruimte is ingedeeld in overzichtelijke speelplekken (minimaal 4):

- Een huishoek: het spelen in de huishoek stimuleert de sociale vaardigheden, de rekenprikkel en de taalontwikkeling van het kind. Het leert samen spelen, samen delen, fantasie en rollenspel en op zijn beurt wachten. Maakt kennis met verschillende voorwerpen van verschillende maten en functies.
- Een autohoek met autokleed, stimuleert het samen spelen en delen. Het vraagt ook een stukje hand-oog coördinatie en ruimtelijk inzicht. Ook hier worden de rekenprikkel aangesproken, we maken lange rijen van de auto's of zetten ze op volgorde van kleur en of grootte. Met het samen spelen wordt ook gebruik gemaakt van de taalontwikkeling. De kinderen moeten zich verbaal uiten om aan te geven wat ze wel of niet willen in hun spel. In de autohoek wordt ook gespeeld met de treinbaan welke o.a. het samen delen en spelen stimuleert, ruimtelijk inzicht (meten, sorteren), de hand-oog coördinatie en de taalontwikkeling vergroot.
- In het midden van de groep staan 2 tafels waar knutsels en/of puzzels, klei, kralen, timmerspel, nopper, duplo of ander materiaal wordt aangeboden. Ontwikkeling van fijne motoriek, stimuleert rekenprikkel door kleuren en/of getalbegrip bewust in te zetten. De cognitive competenties worden aangesproken, door puzzels en of spel materiaal aan te bieden wat steeds een stapje moeilijker is. De sociale vaardigheden worden aangesproken omdat ze op hun beurt moeten wachten, elkaar helpen, elkaar complimenteren en prijzen! Ook ontwikkelen ze de zintuiglijke motoriek omdat er op de tafels veel verschillende materialen worden aangeboden.
- Een bouwhoek: Het bouwen biedt kinderen oneindig veel mogelijkheden tot expressie. Naarmate kinderen meer ervaringen krijgen in het bouwen, leggen ze meer fantasie in hun bouwwerken, gebruiken ze meer blokken en worden hun bouwwerken ingewikkelder. In de bouwhoek stimuleren ze niet alleen de fijne en grove motoriek maar leren ze ook logisch redeneren, vooruitdenken en voorspellen.
- Een themahoek: deze hoek verandert met het thema mee en wordt dus om de 4 weken opnieuw ingericht.
- Een zandtafel: deze tafel wordt veel gebruikt voor de sensomotoriek. Ook samenspelen en de taalontwikkeling worden hierin weer gestimuleerd.

Naast de hoeken is er het volgende materiaal aanwezig voor de diverse ontwikkelingsgebieden:

- **Sensomotorische ontwikkeling:**
Klei, scheerschuim, brooddeeg, krijt, vingerverf, divers verschillend knutselmateriaal, kleden, zand, water. Natuurlijk maken we gebruik van wat de seizoenen ons bieden zoals gras, bloemen, herfstbladeren, sneeuw en ijs.
- **Zintuiglijke ontwikkeling:** horen, zien, proeven, ruiken en voelen:
Om deze ontwikkeling te stimuleren maken wij gebruik van bijvoorbeeld fruit en of groente om te voelen, proeven en te ruiken. De muziekinstrumentjes worden ingezet voor het zintuig gehoor evenals het verstopspelletje met geluid of het luisteren naar de verschillende geluiden die de dieren maken.

- **Ontwikkeling van de fantasie:**

Verkleedkleden, de huishoek waar rollenspellen worden gespeeld. Ook het bouw materiaal leent zich hier uitstekend voor. De kinderen geven zelf betekenis aan de gemaakte bouwwerken. Verder zijn er poppenspulletjes, barbies en de pet shop met toebehoren die een aanspraak maken op de fantasie.

- **Motorische ontwikkeling:**

Grove motoriek: rijdend materiaal zoals fietsjes, stepjes, loopfietsjes. Bal, linten, bewegingsspelletjes. Fijne motoriek: kralen rijgen, hamertje tik, puzzels, insteekvormen, kleurpotloden, stiften, waterverf, schaatjes.

Mondmotoriek: bellenblazen, creatieve verwerking waarbij we verf via een rietje blazen, lik oefeningen, doe mij maar na oefeningen waarbij we de tong uitsteken, onze wangen bollen enz.

- **Cognitieve ontwikkeling:**

Puzzels in verschillende moeilijkheidsgraad, memory, diverse spellen zoals mijn eerste torentje, het knappe koppen spel, lotto en geheugenspelletjes in de kring.

- **Taalontwikkeling:**

Diverse boekjes die de peuters vrij kunnen pakken en lezen, praatplaten, zoekboekjes, woordkaartje passend bij het thema die zichtbaar voor de peuters ophangen in de groepsruimte.

Elk dagdeel wordt er voor de kinderen een knutsel/kring en /of spelactiviteit activiteit aangeboden. Dit naar aanleiding van ons thema met een bijpassend prentenboek.

Verschillende materialen zijn aangeschaft om meer inhoud te geven aan het VVE-programma, zoals woordkaartjes, loco enz. Materialen om invulling te geven aan het VVE-programma zijn te vinden in het dagelijks leven. We bieden de kinderen zoveel mogelijk materialen aan die herkenbaar zijn en terug te vinden in het dagelijks leven van de kinderen, zodat ze hier ook buiten de peuteropvang ervaringen mee op kunnen doen.

4.2.5 WERKWIJZE

Naar aanleiding van de observatie wordt er per kind bekeken welke werkwijze het beste past bij de ontwikkelbehoefte van het kind. Deze ontwikkelbehoefte wordt maandelijks geëvalueerd en beschreven in het individuele hulplan voor het kind. Dit hulplan wordt in de portfoliomap van het kind opgeborgen zodat ouders ook inzicht hebben aan welke ontwikkelbehoefte en doelen er bewust gewerkt worden.

Grote kring: Het dagdeel start en eindigt gezamenlijk in de grote kring, wij begroeten elkaar en nemen afscheid, (sociale en emotionele vaardigheden) tellen de kinds (rekenactiviteit), leren het dagdeel en luisteren naar het Bijbelverhaal (taalontwikkeling). De grote kring wordt ook gebruikt om het prentenboek voor te lezen en /of bewegingsspelletjes (motoriek) te doen. Ook vieren we gezamenlijk de verjaardagen in de kring. Tijdens dit kring moment wordt er aanspraak gemaakt op de emotionele en sociale vaardigheden, rekenontwikkeling, en de motorische ontwikkeling.

Kleine kring: Wij spreken over een kleine kring als er een activiteit wordt aangeboden aan een klein groepje kinderen in de kring of aan tafel (Maximaal 8). De kleine kring vindt plaats tijdens het vrij speelmoment van 9:00-10:00 uur of na het fruit eten tussen 10:30 – 11:30 uur. Voorbeelden zijn: ontwikkelingsgerichte spelletjes, kleuren, geheugenspelletjes, tellen, voorlezen, lotto, loco enz. De meer handelingsgerichte werkjes vinden ook vaak plaats in de kleine kring zoals, zaaien van zaaigoed, creatieve verwerking, bakken. De activiteiten waarbij de peuters meer aandacht van de pedagogisch medewerkers nodig hebben om tot uitvoer te komen. Tijdens dit moment wordt er een beroep gedaan op de diverse ontwikkelingsgebieden te weten, taal, rekenen en motoriek.

Individueel: de VVE-kinderen worden ook individueel tijdens het dagdeel begeleidt, waar mogelijk haken wij in op het spel van het kind om zo het speelproces niet te verstoren. Dit zijn de kansrijke momenten waarop we ongedwongen met een bewust doel met de kinderen mee spelen, dit kan zijn taal, rekenen of motoriek uitlokken of wij sturen het spel zo dat wij kunnen controleren of de VVE-kinderen de aangeboden woorden van het thema zelfstandig kunnen gebruiken. Een mooi moment om het samen spelen en samen delen te sturen om zo de sociaal/emotionele ontwikkeling te stimuleren. De portfolio map wordt altijd één op één met het kind bewonderd om zo samen tot een betekenisvol gesprekje te komen. De portfolio bevat per thema een creatieve verwerking

die de ouders thuis met hun peuter kunnen uitvoeren, zo worden alle ontwikkelingsgebieden ook thuis aangeboden. Samen knutselen (sociaal/emotioneel) uitleggen van verwerking (taal) en het daadwerkelijk uitvoeren. (Motoriek)

4.2.6 EVALUATIE

Met het team wordt bekeken hoe de uitvoering van het VVE-programma verloopt. Dit wordt als team gedaan tijdens een teamoverleg. Waar nodig wordt de uitvoering aangepast. Daarnaast wordt er individueel gereflecteerd op de begeleiding van de kinderen, specifiek gericht op het uitdragen van het VVE-programma. Dit wordt gedaan volgens een speciaal daarvoor opgesteld reflectieformulier. Royal Kids Home heeft een VVE-coördinator aangesteld om de pedagogisch medewerkers met haar kennis over VVE hierbij te begeleiden. De peuteropvang valt onder de Wet Kinderopvang, zodoende behoren de pedagogisch medewerkers gecoacht te worden door een pedagogische coach. Om de medewerkers die werken met de VVE-methode op de juiste wijze te coachen, worden de pedagogische coaches aangesteld door Royal Kids Home opgeleid om als VVE pedagogische coaches de pedagogisch medewerkers te coachen. Royal Kids Home werkt met een opleidingsplan, hierin is de jaarlijkse bijscholing van de pedagogisch medewerkers voor de VVE opgenomen.

4.2.7 GEZINSPORTFOLIO

Met de VVE-peuters werken we met het gezinsportfolio. Het gezinsportfolio is een verzamelmap van werkjes, informatie en foto's. De inhoud wordt zowel op de Peuterspeelgroep als thuis verzameld. Het gezinsportfolio is een middel om betekenisvolle gesprekken met de peuters te voeren. Spelenderwijs wordt zo de woordenschat uitgebreid waarbij de peuters een groot deel van de onderwerpen zelf aandragen d.m.v. het gezinsportfolio. Dit zijn gebeurtenissen uit de belevingswereld van de peuters.

De map wordt regelmatig mee naar huis gegeven zodat de ouders nauw betrokken blijven bij het portfolio. In deze map worden de individuele maandelijkse hulplannen toegevoegd, zodat de ouders op de hoogte zijn van onze de door ons gestelde doelen.

In de map bevindt zich ook de woordkaart en een themaplanner, met als doel om ouders de kans te geven om ook thuis actief met het kind te oefenen en zo een positieve bijdrage te kunnen leveren aan de ontwikkeling.

De map wordt aangevuld met een creatieve verwerking die de ouders thuis met hun peuter kunnen uitvoeren om zo ook thuis invulling te kunnen geven aan het thema en op die manier zelf mee te werken aan een positieve bijdrage aan de ontwikkeling van hun peuter. Om dit zo duidelijk mogelijk voor de ouders te maken wordt dit aangeleverd met een voorbeeld. Zo nodig wordt dit ook nog duidelijk uitgelegd tijdens de mondelinge overdracht bij het ophalen van het kind.

4.2.8 OUDERBETROKKENHEID

Aan de ouderbetrokkenheid wordt intensief gewerkt, het geven van een goede overdracht is van essentieel belang.

We willen ouders bewust maken van hun rol als opvoeder en het belang van voorlezen en van talige interacties om zo samen aan de taalontwikkeling van hun kind te werken. Voorlezen is een van belangrijkste activiteiten voor de ontwikkeling van de kennis die nodig is voor het verwerven van leesvaardigheid. Het voorlezen draagt tevens bij aan de sociaal/emotionele ontwikkeling van het kind. Het kind wordt aangezet om de eigen emoties en die van anderen te verkennen.

Vanuit het boek Uk en Puk thuis wordt materiaal meegegeven aan in ieder geval de ouders van de VVE geïndiceerde kinderen. Uit dit boek kan materiaal gekopieerd worden om mee te geven aan ouders om hen zo bij de thema's te betrekken. Daarnaast zal er jaarlijks een bijeenkomst worden georganiseerd.

Om Uk en Puk zo goed mogelijk te laten slagen is het van groot belang ouders ervan te overtuigen dat voorlezen belangrijk én leuk is. Er wordt gestreefd naar 3 VVE-oudergesprekken met ouders van kinderen die zijn geplaatst met een VVE-indicatie. Van deze 'voortgangsgesprekken' wordt een verslag gemaakt, dit verslag wordt naar de ouders en het CJG gestuurd. Ook komt dit verslag in het kinddossier.

4.2.9 DOORGAANDE LEERLIJN

De doorgaande leerlijn van peuterspeelgroep en kinderdagverblijf naar het basisonderwijs wordt d.m.v. de volgende punten gewaarborgd.

- Royal Kids Home werkt met een observatiesysteem die meerdere malen wordt ingevuld. Deze observatie dient als:
  - Instrument om belangrijke informatie over de ontwikkeling van de peuter door te geven aan de basisschool.
  - Als leidraad voor een gesprek met ouders over de ontwikkeling van hun kind.
  - Hulpmiddel om op systematische wijze de eigen kijk op een kind in kaart te brengen.
  - De doorgemaakte ontwikkeling wordt zichtbaar omdat het observatiesysteem meerdere keren wordt ingevuld.
  - Middel om collegiaal overleg tussen pedagogisch medewerkers en leerkrachten te vergemakkelijken.
- De observatiegegevens worden met 3.9/3.10 jaar afgerond in overleg met en na toestemming van ouders naar de basisschool verstuurd.
- De VVE geïndiceerde kinderen worden middels een warme overdracht aan de basisschool overgedragen. Een warme overdracht is het doorgeven en bespreken van informatie over een kind met zorgbehoefte of een mogelijk ontwikkelingsachterstand. De ouders zijn de belangrijkste partners in dit hele proces. Daarom zal deze informatie altijd en alleen met toestemming en in overleg met de ouders worden doorgegeven. De doorgaande ontwikkelingslijn van kinderen wordt gewaarborgd door samenwerking tussen verschillende (educatieve) partners zoals zorg, kinderopvang, peuterspeelzaalwerk, basisonderwijs. Elkaars krachten worden gebruikt in het netwerk en daarmee worden de ontwikkelingskansen van kinderen vergroot.
- Er wordt gewerkt met gecertificeerde VVE-programma; Uk en Puk, die op de vier belangrijke domeinen d.w.z., taal, rekenen, motoriek en sociaal-emotionele ontwikkeling voldoende aanbod heeft. Door middel van een themaplanner worden de activiteiten vastgelegd. Dit gecertificeerde programma wordt aan alle kinderen aangeboden.
- Er wordt nauw overleg gepleegd met de intern begeleider van de basisschool door de teampedagogisch medewerker. Ouders tekenen voor toestemming bij het aanmeldformulier om informatie uit te wisselen.

4.3 OVERGANG NAAR DE BASISCHOOL EN/OF BSO

Overgang van peuteropvang naar basisschool de Fontein

De kinderen gaan met hun vierde jaar naar de basisschool. Als de kinderen naar de basisschool de Fontein gaan is de overgang laagdrempelig, wij zitten immers in hetzelfde pand. Meestal zijn er al veel bekende kinderen in de groep die ook op de Peuterspeelgroep hebben gezeten, wat de overgang wat makkelijker maakt voor het kind. Met ouders wordt besproken op welke dagdelen het kind gaat wennen op de basisschool. Ouders hebben hier zelf contact over met de school.

Overgang van peuteropvang naar de BSO.

Het lokaal is geschakeld aan de andere lokalen/ruimtes en worden gescheiden door een deur met aan weerszijde ramen. Er kan over en weer met elkaar worden meegekeken. Als de activiteit en bezetting het toelaat is het gezellig als broers en/of zussen met elkaar kunnen meespelen dit verhoogt de huiselijke sfeer en biedt de peuters de kans om alvast te wennen aan de BSO-ruimte met de pedagogisch medewerkers en kinderen.

In overleg met de ouders en pedagogisch medewerkers spreken we een dag af wanneer het kind van de peutergroep een gedeelte meedraait op de BSO. Over het algemeen gebeurt dit zo'n twee weken voordat de startdatum aanvangt. De mentor van het kind geeft een overdracht aan de nieuwe mentor van de BSO. Als kinderen vanuit de peuteropvang naar een andere BSO zouden gaan als die van ons, kunnen de pedagogisch medewerkers van de peutergroep een overdracht maken. Deze wordt met toestemming van de ouders gedeelt met de andere BSO-aanbieder.

Sommige kinderen gaan zowel naar de kinderopvang als naar de peuteropvang. Voordat ze voor het eerst naar de peuteropvang gaan, gaan de kinderen met een pedagogisch medewerker van de kinderopvang even kijken bij de peuteropvang. Verder worden wendagen gewoon met ouders besproken, zoals dat ook gaat bij kinderen die alleen maar naar de peuteropvang komen.

Belangrijke aspecten bij de overgang van peuteropvang naar de BSO (of basisschool naar BSO).

- Mentor heeft contact gehad met ouders/verzorgers, de intake procedure wordt gevolgd.
- Mentor begroet het kind en laat zien waar de jas/tas opgeborgen moet worden
- Mentor zorgt voor een kennismaking met de groep, dit gebeurt tijdens het eerste fruitmoment aan tafel.
- Het kind krijgt de gelegenheid om iets te vertellen als het daar behoefte aan heeft.
- Het speelgoed, de groepsruimte, buitenruimte wordt bekeken inclusief de toiletten.
- De groepsregels die ophangen worden besproken.
- Overdacht met ouders en kind bij het ophaalmoment

4.4 DAGINDELING

Zie voor een overzicht van de dagindeling bijlage 2.

4.5 HALEN EN BRENGEN PEUTEROPVANG HET PALEIS

- Brengen kan vanaf 8:30 uur tot 8:45 uur. Ons streven is om het dagdeel met elkaar te starten.
- Als het kind nog niet gebracht is na 9:00 uur wordt er contact opgenomen met de ouders/verzorgers.
- Vanaf 11:50 uur doet ons hulpje van de dag samen met een pedagogisch medewerker de deur open.
- De kinderen moeten uiterlijk 12:00 uur in de groep opgehaald worden.
- Kinderen worden zonder medeweten niet aan andere pedagogisch medewerkern of broers en zussen meegegeven.

4.6 BUITEN SPELEN

De kinderen van het Kasteel (vanaf 2 jaar) kunnen met de kinderen van het Paleis mee naar buiten om deel te nemen aan een buitenactiviteit die specifiek gericht is op hun leeftijd. Hun eigen pedagogisch medewerker gaat dan altijd mee. Er zijn altijd minimaal twee pedagogisch medewerkers buiten. Een stagiaire mag niet alleen met de kinderen buiten zijn.

Er is voldoende buitenspeelgoed voor de peuters zoals loopfietsjes, loopauto's, fietsjes en een zandbak. We doen activiteiten zoals: taartjes bakken in de zandbak, stoepkrijten, voetballen, bellenbazen, tikkertje, schipper mag ik overvaren enz.

De kinderen van de peuterspeelgroep gebruiken bij het naar buiten lopen altijd het loopkoord. De kinderen zijn dan aan dit koord gewend en zal in geval van calamiteiten het naar buiten gaan geen onwennigheid opleveren. Voor de overige regels verwijs ik u graag naar protocol hygiene en veiligheid bijlage 12 blz. 38-40

4.7 MAXIMAAL DRIE UUR PER DAG AFWIJKEN VAN BKR

In de kinderopvang en buitenschoolse opvang wordt gewerkt met een Beroepskracht-Kind-Ratio. Met andere woorden, er zijn wettelijke regels voor het aantal kinderen wat per Pedagogisch Medewerker aanwezig mag zijn. Dit verschilt per leeftijdsgroep, bijvoorbeeld; één Pedagogisch medewerker mag zorgdragen voor 8 kinderen in de leeftijd van 2-4 jaar.

Bij een aaneengesloten openstelling van 10 uur of meer per dag kan maximaal drie uur per dag worden afgeweken van de vereiste Beroepskracht Kind Ratio (BKR). Daarbij wordt minimaal de helft van de vereiste BKR ingezet. Tijdens de peuterspeelochtenden wordt er niet afgeweken van het BKR.

8.30-12.00 uur	Niet afwijken	
----------------	---------------	--

4.8 BIJ WELKE (SPEL)ACTIVITEITEN KINDEREN HUN STAMGROEP VERLATEN EN HOE DAT IS GEORGANISEERD (PEUTEROPVANG)

De peuterspeelgroep verlaat alleen de stamgroep als er gezamenlijke activiteiten met het KDV worden ondernomen zoals het buitenspelen, optochtjes of een buitenwandeling.

4.9 VIEROGENPRINCIPE

Vanaf juli 2013 geldt dat een kinderopvangorganisatie moet voldoen aan het zogenoemde vier-ogenprincipe. Dit betekent dat de houder van een kindercentrum de dagopvang op zodanige wijze organiseert, dat de beroepskracht of de beroepskracht in opleiding de werkzaamheden uitsluitend kan verrichten terwijl hij gezien of gehoord kan worden door een andere pedagogisch medewerker.

Het doel en de betekenis van het vier-ogenprincipe is het creëren van een open aanspreekcultuur binnen de kinderopvangorganisatie tussen houder, medewerkers en ouders. Het beleid met betrekking tot het vierogenprincipe staat in Hygiene en Veiligheid beschreven bijlage 8 blz 26-27.

4.10 HUISREGELS PEUTERGROEP HET PALEIS

4.10.1 GARDEROBE (GANG NAAR DE GROEPSRUIMTE)

- Stofzuigen en dweilen gebeurt als er geen kinderen rondlopen.
- Bij het buiten spelen worden de jassen bij voorkeur in de groepsruimte aangetrokken.
- Als de gang niet als speelruimte wordt gebruikt dient hij opgeruimd te zijn.
- Jasjes en rugtassen worden aan de kapstok gehangen, in een speciale zak voorzien van naam.
- Op de gang wordt niet gerend.

- Kinderen gaan nooit zonder begeleiding de gang op.

4.10.2 KEUKEN

- De kinderen mogen niet bij de keuken komen, behalve in uitzonderingsgevallen met toestemming van de pedagogisch medewerker.
- Ouders/verzorgers geven de voeding van de kinderen aan de pedagogisch medewerker, die het vervolgens in de koelkast zetten. Alleen de pedagogisch medewerkers maken gebruik van de koelkast (om misverstanden met de voedingsmiddelen te voorkomen).
- Het afwasmiddel mag niet op het aanrecht blijven staan i.v.m. de veiligheid.
- Het randje boven het aanrecht moet vrij blijven van voorwerpen.
- De flesjes die bij ons blijven worden bewaard in de koelkast, en aan het einde van de dag met de ouders meegegeven om te worden uitgekookt. Indien flesjes buiten de koelkast worden bewaard dienen ze elke dag uitgekookt te worden.
- Elke week wordt de koelkast schoongemaakt. De koelkasttemperatuur wordt elke dag gemeten en op de daarvoor bestemde lijst genoteerd.
- De keukenkastjes worden met regelmaat schoongemaakt en op een lijst afgetekend.
- Elke dag wordt de keuken gezogen en gedweild.
- Glas wordt niet weggegooid in de prullenbak, maar verzameld in de personeelsruimte.
- Keukenkastjes zijn voorzien van een kindveilige sluiting.
- Als het fornuis in gebruik is (heet is) blijft hier te allen tijde een pedagogisch medewerker bij staan.
- Wanneer de kookplaten in gebruik zijn, mogen kinderen niet op een stoel klimmen om bij het fornuis te kijken (dit mag wel als ze willen kijken bij het afwassen).
- Handen worden niet in de keuken gewassen i.v.m. de warmwaterkraan. Dit moeten de kinderen bij de wastafel bij de toiletjes doen.
- De kinderen gebruiken alleen kindermesjes bij het smeren van hun brood/cracker.
- Kinderen pakken niet zelf etenswaren uit de koelkast en/of de kasten.

4.10.3 BUITEN SPELEN

- Het hek wordt op slot gedaan tijdens het buitenspelen.
- De kinderen komen met de fietsen alleen op de tegels.
- Het zand moet binnen de daarvoor bestemde plek blijven liggen. De zandbak wordt direct na het buitenspelen afgesloten.
- Ten allen tijde wordt er gelet op de veiligheid van de kinderen.
- Na het buiten spelen worden de handen van de kinderen gewassen.
- Na het buiten spelen wordt het speelgoed opgeruimd.

4.10.4 GROEPSRUIMTE

- Het is niet toegestaan spullen voor de nooduitgang te plaatsen.
- Het speelgoed wordt aan het eind van de dag opgeborgen in de daarvoor bestemde kasten of bakken. Tussendoor wordt, als de kinderen dat al kunnen, door pedagogisch medewerker én kind samen opgeruimd vóór er aan een nieuwe activiteit wordt begonnen.
- Er zal geen speelgoed met kleine onderdelen op de groep aanwezig zijn.
- De vloer wordt regelmatig gecontroleerd op kleine voorwerpen.
- Kinderen mogen niet zonder begeleiding van een pedagogisch medewerker op de verwarmingsbank (houten bank om verwarming heengebouwd) klimmen.

- De kinderen mogen met behulp van een pedagogisch medewerker boekjes uit de kast pakken of lezen. De plastic boekjes kunnen kinderen wel zelfstandig pakken en doorbladeren.
- Er mag niet gerend en hard gegild worden.
- De groepsruimte is geen plek waar gevoetbald kan worden.
- Er wordt niet gegooid met speelgoed.
- Tijdens bewegingsactiviteiten wordt extra geventileerd. De pedagogisch medewerkers zorgen er wel voor dat de temperatuur van de leefruimte tussen de 18 en de 21 graden blijft. Op de flexibele combinatie groep is een aircosysteem aanwezig die de lucht zowel koelt als ververst.

4.10.5 VERSCHOONRUIMTE EN VERSCHONEN

- Alcohol, thermometer, wasgel etc. wordt ten alle tijde in een afgesloten bak gelegd, buiten bereik van de kinderen.
- De pedagogisch medewerker houdt toezicht bij het kind terwijl het op de commode ligt of het trapje op- of afloopt.
- Ergonomisch werken is heel belangrijk. Zodra kinderen dit kunnen klimmen ze zelf het trapje op naar de commode, onder het toezicht en begeleiding van de pedagogisch medewerker.
- Op de daglijsten wordt na het verschonen de poepluier genoteerd. Plas luier: als er maar een klein plasje in de luier zit wordt even gewacht met verschonen.
- Poepluier: de luier wordt in de daarvoor bestemde luierbak gedaan. De pedagogisch medewerker wast de handen met zeep of desinfecterende handgel en maakt na het verschonen het aankleedkussen schoon met allesreiniger. Hierna worden nogmaals de handen gewassen.
- Aan het eind van de dag wordt de luierbak geleegd en wordt de commode schoongemaakt.
- Bij het gebruik van de wc worden deze aan het einde van de dag schoongemaakt.
- Kinderen mogen geen speelgoed naar de toiletruimte meenemen.
- Bij verontreinigd oppervlak door bloed, wond- of lichaamsvochten word direct schoongemaakt en nagedroogd met water en zeep en/of alcohol 70%.
- De toiletruimte van de pedagogisch medewerkers wordt niet gebruikt door de kinderen. De kinderen maken gebruik van de toiletten die aan de aula grenzen. De schoonmaak van deze toiletten gebeurt dagelijks aan het einde van de dag door de schoonmaakster van school. Tussendoor is er elke verantwoordelijk voor de wc's en worden ze door die groep na gebruik schoongemaakt. In de wc's hangt een aftekenlijst hiervoor.

4.11 DOUCHEN OF BADDREREN

Op de flexibele combinatiegroep is een douche aanwezig. Hier wordt soms gebruik van gemaakt als er kinderen een ongelukje hebben gehad met ontlasting. Het kind zal onder toezicht van een pedagogisch medewerker in de badkamer zijn kleding uit doen waarna hij gedoucht wordt en schone kleding aangedaan krijgt in de badkamer. In de deur van de badkamer zit een raam zodat het vierogenprincipe toegepast kan worden. De douche heeft een thermostaatkraan met beveiliging die niet door de kinderen warmer gezet kan worden dan 38 graden. Hoe we hiermee om gaan kunt u lezen in ons protocol Hygiene en Veiligheid.

5. INFORMATIE BUITENSCHOOLSE OPVANG REGULIER EN FLEXIBELE GROEP

De buitenschoolse opvang (BSO) is voor kinderen die naar de basisschool gaan (leeftijd van 4 tot 13 jaar).

5.1 OPVANGTIJDEN

De deuren van de BSO gaan iedere werkdag na schooltijd open: op maandag, dinsdag en donderdag van 13.15 tot 19.00 uur en woensdag en vrijdag van 12.00 tot 19.00 uur. Omdat we ook kinderen van andere scholen opvangen kan de tijd verschillen. Op onze locatie is de Balans om 14.00 uit en de Fontein om 15.00. De school naast ons (OBS West) heeft een 5 gelijke dagen model en is om 13.15 uit.

Ook tijdens schoolvakanties zijn de kinderen welkom; er wordt dan een speciaal dagprogramma verzorgd voor de kinderen. Tijdens de vakanties kunnen de kinderen vanaf 7.30 uur worden gebracht. Kinderen die vervroegde opvang hebben kunnen vanaf 7.00 worden gebracht.

Op de flexibele combinatiegroep hebben we ook kinderen in de basisschool leeftijd die wel eens uit school gehaald moeten worden. Het tijdstip waarop ze komen is verschillend. Dit hangt af van onderbouw of bovenbouw en of continuooster. De kinderen kunnen tot 's avonds 20.00 opvang afnemen. Tijdens de vakanties zijn de uren flexibel in te vullen door ouders zelf.

5.2 GEWENNINGSPROCEDURE BSO

Kinderen die nieuw binnenkomen bij de BSO hebben tijd nodig om aan de groep en dagstructuur te wennen. Er is de mogelijkheid om het kind een dagdeel mee te laten draaien op de groep (wenperiode) voordat het kind definitief geplaatst wordt. De duur en de aard van de wenperiode is afhankelijk van wat als beste wordt geacht voor het kind.

Kinderen die eerst jaren op de kinderopvang hebben gezeten hebben over het algemeen niet zo veel moeite met wennen op de BSO. Doordat we nog een kleine organisatie zijn kennen de kinderen alle pedagogisch medewerkers al. Vaak komen ze bij kinderen op de groep waar ze al jaren bij in de groep hebben gezeten. De lokalen van de kinderopvang en de BSO zijn geschakeld en worden gescheiden door een deur met aan weerszijde ramen. Er kan over en weer met elkaar worden meegekeken. Als de activiteit en bezetting het toelaat is het gezellig als broers en/of zussen met elkaar kunnen meespelen. Dit verhoogt de huiselijke sfeer en biedt de KDV-kinderen de kans om alvast te wennen aan de BSO-ruimte met de pedagogisch medewerkers en kinderen.

In bijlage 5 is de gewenningsprocedure te vinden welke voornamelijk van toepassing is op de kinderen die nieuw binnenkomen op de BSO en niet bekend zijn binnen het kindercentrum. Uiteraard is de gewenningsprocedure ook toepasbaar op de kinderen die al bekend zijn maar toch wat moeite hebben met de overgang van het KDV naar de BSO.

5.3 OVERGANG NAAR EEN ANDERE BSO GROEP

Wanneer een kind overgaat van de ene naar de andere groep wordt er door het kind ook gewend op de nieuwe groep. Dit gebeurt dan tijdens een vast eet en drink moment, en alleen als het BKR dit toelaat op de nieuwe groep. Tijdens deze wenmomenten wordt het kind voorgesteld aan de groep en de groep aan het kind. Doordat de kinderen buiten de vaste groepsmomenten de mogelijkheid hebben om deel te nemen aan activiteiten in beide groepsruimten, zullen de kinderen over het algemeen al bekend zijn met de verschillende ruimtes en de kinderen uit de andere groepen en de daarbij horende pedagogisch medewerkers. Dit zal het wenproces gunstig beïnvloeden. De mentor van het kind zal voorafgaand op het wennen en overgaan naar de andere groep een overdracht doen over het kind aan de nieuwe mentor op de nieuwe groep. Ouders worden

geïnformeerd over het plaatsvinden van deze overdracht en zullen op de hoogte worden gesteld over de nieuwe mentor op de nieuwe groep. Wanneer ouders het prettig vinden om in gesprek te gaan met de nieuwe mentor, kan hier een afspraak voor worden gemaakt.

5.4 DAGINDELING

De BSO bestaat uit 4 groepen;

- De Parels bestaat uit kinderen van 4 en 5-jarigen en zitten in het peuterlokaal.
- De Diamanten bestaat uit kinderen van 5 tot 7 jaar en zitten in het Kasteel.
- De Robijnen bestaat uit kinderen van 7 tot 8 jaar en zitten in de hoek van de aula met een eigen hoekbank en tafel.
- De Safiertjes is de oudste groep en bestaat uit kinderen van 9-12 jaar. Deze groep is in het technieklokaal van school aansluitend aan de aula.

Als de kinderen vanaf 15:00 uur uit school komen (of om 12:00 uur op woensdag en/of vrijdag), staat de tafel gedekt. Juist na een lange schooldag is er behoefte aan een gezellig moment van samenzijn, waarin de kinderen hun verhaal kwijt kunnen en even tot rust kunnen komen. Dit moment vindt plaats rond de eettafel, voor alle kinderen in hun eigen basisgroep. De kinderen krijgen iets te eten en drinken, mogen hun belevenissen vertellen en er wordt eventueel gezongen, voorgelezen of een thema behandeld. Mochten er kinderen eerder dan 15u komen dan is er een medewerker die deze kinderen opvangt en een activiteit doet tot dat de andere kinderen komen.

Na het eten mogen de kinderen spelen of meedoen aan een georganiseerde activiteit. De tijd dat de kinderen bij ons zijn wordt gezien als 'vrije tijd'. Het deelnemen aan georganiseerde activiteiten, zoals een spel of knutselwerk wordt dus niet verplicht, maar wel gestimuleerd. De kinderen kunnen er ook voor kiezen om vrij te spelen. Op maandagmiddag kunnen de kinderen van de BSO deelnemen aan judolessen. Met buitenspelen kunnen de kinderen gebruik maken van het buitenspeelgoed en het hele schoolplein. Op het plein is een verkeersplein, een sportplein en een groenplein aangelegd. Hier kunnen de kinderen van de BSO volop ontwikkelen en ontdekken.

Tussen 16:30 uur en 18:30 uur wordt de ruimte opgeruimd en worden de kinderen door de ouders/verzorgers opgehaald. De pedagogisch medewerkers nemen ook graag de tijd om even met de ouder(s)/verzorger(s) te bespreken hoe het met zijn/haar kind is gegaan die middag of dag.

Zie bijlage 1 voor een complete dagindeling van de BSO.

5.5 HALEN EN BRENGEN VSO EN BSO

- De VSO is dagelijks geopend van 7:00-8:30u. Een aantal kinderen die om 7:00u komen worden opgevangen in de groep Het Kasteel. Om 7:30u komen er meer kinderen en gaan zij met de VSO pedagogisch medewerker naar de aula. En om 8:30 brengt de pedagogisch medewerker ze naar de klas.
- Groep één en groep twee kinderen worden door de BSO-pedagogisch medewerker om 15:00 uur opgehaald in de klas. De oudere kinderen komen zelfstandig naar de BSO-ruimte.
- De kinderen worden opgehaald door de ouders, mits dit anders is afgesproken. Als een ouder niet komt ophalen, wordt er contact gezocht en gevraagd of het kind met de desbetreffende persoon mag worden meegegeven.
- De kinderen worden niet zonder medeweten aan broers of zussen meegegeven.
- Kinderen mogen zelfstandig naar huis, mits de ouders hiervoor een toestemmingsverklaring hebben getekend. Deze verklaring is terug te vinden in de kind gegevens map. Map staat in een afgesloten kast in het lokaal.

5.6 ETEN EN DRINKEN

- Wanneer de kinderen uit school komen wordt er gezamenlijk gegeten. Zij krijgen in ieder geval limonade en fruit. Er wordt ook regelmatig iets hartigs aangeboden zoals rijstewafels of crackers.
- Royal Kids Home biedt warme avondmaaltijden aan. Deze worden gekoeld aangeleverd door het bedrijf Royal Foods (www.royalfoods.nl). Zo gaan er geen vitamines verloren, hebben bacteriën geen kans en smaakt de maaltijd heerlijk. De pedagogisch medewerkers warmen deze maaltijden op volgens de voorschriften van Royal Foods. Indien nodig kan er rekening gehouden worden met dieetwensen en allergieën. De maaltijden worden rond 16:45 uitgedeeld. De kinderen die geen maaltijd gebruiken bij ons spelen tijdens de maaltijd rustig aan tafel of eten een cracker. De kosten voor de maaltijd bedragen €1,- per maaltijd.

5.7 MAXIMAAL DRIE UUR PER DAG AFWIJKEN VAN BKR

In de kinderopvang en buitenschoolse opvang wordt gewerkt met een Beroepskracht-Kind-Ratio. Met andere woorden, er zijn wettelijke regels voor het aantal kinderen wat per Pedagogisch Medewerker aanwezig mag zijn. Dit verschilt per leeftijdsgroep, bijvoorbeeld; één Pedagogisch medewerker mag zorgdragen voor 3 kinderen van 0-1 jaar of voor 10 kinderen van 4-12 jaar. Bij een aaneengesloten openstelling van 10 uur of meer per dag kan maximaal drie uur per dag worden afgeweken van de vereiste Beroepskracht Kind Ratio (BKR). Daarbij wordt minimaal de helft van de vereiste BKR ingezet. Dit is bij de Buitenschoolse Opvang tijdens vakantieweken. Het aantal werknemers wordt berekend via de site www.1ratio.nl

Op een schooldag bij de BSO mag er maximaal 0,5 uur tijdelijk minder personeel ingezet worden. In dit half uur moet minimaal de helft van het aantal benodigde pedagogisch medewerkers aanwezig zijn. In het kindercentrum is minimaal één pedagogisch medewerker en een andere pedagogisch medewerker aanwezig. Op de schooldagen zal er van de BKR afgeweken worden van 17.30 tot 18.00 uur.

In onderstaand schema is inzichtelijk hoe de dagindeling er tijdens de vakantieweken uit ziet:

07.00 uur – 07.30 uur	Niet afwijken	
07.30 uur – 08.00 uur	Afwijken	0,5 uur
08.00 uur – 13.00 uur	Niet afwijken	
13.00 uur - 14.30 uur	Afwijken tijdens pauzes	1,5 uur
14.30 uur - 17.30 uur	Niet afwijken	
17.30 uur - 18.00 uur	Afwijken	0,5 uur
18.00 uur - 19.00 uur	Niet afwijken	

Voor en na de dagelijkse schooltijd alsmede gedurende vrije middagen van de basisschool mogen voor ten hoogste een half uur per dag minder beroepskrachten worden ingezet, met dien verstande dat ten minste de helft van het aantal beroepskrachten wordt ingezet.

In onderstaand schema is inzichtelijk hoe de dagindeling er tijdens de schoolweken uit ziet:

15.00 – 15:30 uur	Afwijken	0,5 in verband met kinderen halen
15:30 – 19:00 uur	Niet afwijken	

5.8 BIJ WELKE (SPEL)ACTIVITEITEN KINDEREN HUN BASISGROEP VERLATEN EN HOE DAT IS GEORGANISEERD

Op maandagmiddag worden er judolessen verzorgd in het speellokaal. Hier moeten kinderen zich voor inschrijven en wordt er een judocontract opgesteld. Er is een extern persoon die de judolessen verzorgd, dit is een gecertificeerd judo-leraar. Er is tijdens de judolessen altijd een vaste BSO-pedagogisch medewerker aanwezig. Tijdens deze activiteit kunnen kinderen sporten tijdens de BSO en werken aan hun motorische ontwikkeling.

Tijdens de BSO- tijd worden er soms vanuit school buitenschoolse activiteiten georganiseerd waaraan kinderen die op de BSO zijn ook mee kunnen doen. Ouders hebben hiervoor een verklaring ondertekend waarin ze akkoord gaan dat de kinderen tijdens BSO-tijd een buitenschoolse activiteit doen. De kinderen worden door de BSO-pedagogisch medewerker gebracht en gehaald. De BSO-pedagogisch medewerker gaat elk kwartier even een kijkje nemen.

Op woensdag en vrijdag (de wat rustigere dagen) worden de groepen van de BSO samengevoegd. Uiteraard wordt er dan rekening gehouden met de maximale groepsgroote. Er wordt dan gekeken naar het aanbod van activiteiten. Zodat het invullen van de activiteiten voor ieder kind aantrekkelijk en passend is. De activiteiten zijn van tevoren al voorbereid.

De woensdag en de vrijdag zien er als het volgt uit:

Op woensdag zijn van alle 4 de groepen weinig kinderen aanwezig. Daarom hebben we ervoor gekozen om deze groepen samen te voegen in de aula. De kinderen komen uit school, er wordt gegeten en er wordt gekeken wie er allemaal zijn. Aan de hand daarvan wordt er gekeken welke activiteiten er aangeboden worden.

Op vrijdag worden er 2 groepen samengevoegd. De groepen Parels en Diamanten (4-7 jaar) worden samengevoegd en opgevangen in het lokaal van de jongste BSO-groep de Parels. De Saffiertjes en de Robijnen (8-12 jaar) worden samengevoegd en opgevangen in de aula, de groepsruimte van de Diamanten. Dit zijn de ruimtes waar de kinderen hun vaste tafelmomenten hebben. Tijdens het vrij spelen of tijdens een activiteit kunnen ze wel van alle ruimtes gebruik maken. Ook op deze dag wordt er gekeken welke kinderen er zijn en welke activiteiten er aangeboden worden.

Tijdens de vakantie zijn vakantiegroepen Ridders en Jonkvrouwen 1 (8 t/m 12 jaar) en Ridders en Jonkvrouwen 2 (4 t/m 7 jaar) geopend. Ridders en Jonkvrouwen 1 bestaat uit maximaal 24 kinderen en Ridders en Jonkvrouwen 2 bestaat uit maximaal 16 kinderen. Ridders en Jonkvrouwen 2 wordt opgevangen in groepsruimte de aula en Ridders en Jonkvrouwen 1 in ruimte de Parels. Wanneer er in totaal minder dan 22 kinderen aanwezig zijn, worden deze samengevoegd in de aula.

Regelmatig komt het voor dat er op de flexibele combinatiegroep er 1 of 2 BSO-kinderen zijn in de middag. Deze kinderen kunnen aansluiten bij de reguliere BSO als dit kan volgens de BKR. Er wordt gekeken naar de leeftijd van de kinderen en worden ingedeeld in desbetreffende groep. De leeftijdsindeling van de BSO kunt u

zien in hoofdstuk 2.4. Voor de kinderen zijn de pedagogisch medewerkers van de reguliere BSO al bekend omdat er tijdens de BSO-tijd gezamenlijke activiteiten worden ondernomen.

5.9 EINDMUSICAL GROEP 8 BASISCHOOL DE FONTEIN

Tijdens de latste weken van het schooljaar bereidt groep 8 van basisschool de Fontein zich voor op de eindmusical. Doordat we in een basisschool zitten waarmee we een IKC mee vormen delen we gezamenlijke ruimtes waaronder de aula. De laatste 2 weken voor de zomervakantie heeft school de aula nodig waar de BSO groep de Diamanten ook zit. We hebben met school overlegd dat wij in die 2 weken gebruik maken met de Diamanten van het gymlokaal. De oppervlakte van dit lokaal is zo groot dat daar 20 kinderen geplaatst mogen worden. De meubels van de Diamanten verhuizen mee. Alleen het kasteel, wat om de groep van de Diamanten heen staat in de aula, wordt uit elkaar gehaald en ergens opgeslagen.

5.10 HUISREGELS BSO

Ook voor de buitenschoolse opvang zijn er duidelijke gedragsregels opgesteld die in samenspraak met de groep zelf vorm zullen krijgen. Het zelf meebepalen van de regels betekent dat de kinderen zich er zelf ook aan moeten houden!

5.10.1 ALGEMEEN

- Deuren sluiten we zachtjes.
- Er wordt rekening gehouden met slapende baby's/peuters.
- Aan tafel zijn we eerbiedig als er gebeden wordt.
- Aan tafel luisteren we naar elkaar.
- We vragen aan de pedagogisch medewerker wanneer we van tafel mogen.
- We gebruiken geen "vieze" woorden.
- We gaan met elkaar om zoals we willen dat er met onszelf wordt omgegaan.
- We praten met een 'groepjesstem' tegen elkaar.
- We gedragen ons netjes aan tafel.
- We maken alleen gebruik van het kopieerapparaat onder begeleiding van een pedagogisch medewerker.
- We spelen met elkaar en laten onze mobiele telefoon in onze tas.

5.10.2 GROEPSRUIMTE

- We lopen op de gang.
- Speelgoed/verkleedkleden ruimen we op na gebruik.
- Met de bal spelen we buiten.
- We vragen aan de pedagogisch medewerker of de muziek aan mag.
- We gaan netjes om met de spullen.
- We zijn alleen met een pedagogisch medewerker in het technieklokaal.
- We maken geen gebruik van gereedschappen zonder toezicht van een pedagogisch medewerker.

5.10.3 KEUKEN

- We komen niet zonder toestemming in de koelkast en voorraadkasten.
- We gebruiken geen elektrische apparaten zonder toestemming van een pedagogisch medewerker.
- Er mag maximaal 1 kind meekijken/helpen bij het opwarmen van de maaltijden.
- De warmwaterkraan gebruiken we alleen onder toezicht oog van de pedagogisch medewerker.
- Bij geen of weinig ervaring met snijden word je geleerd hoe je moet snijden.
- Messen zijn om te snijden, niet om mee te spelen.

5.10.4 BUITENSPELEN

- We spelen alleen met toestemming van de pedagogisch medewerker buiten.
- We gaan alleen buiten het hek als we daar toestemming voor hebben en begeleid worden door de pedagogisch medewerker.
- We zijn voorzichtig met speelmaterialen.
- We klimmen niet op het hekwerk.
- Bij druk spel spreken we een alternatieve plek af om de rust te waarborgen voor andere kinderen.
- We ruimen alles netjes op na het spelen in de daarvoor bestemde bakken.
- We spelen alleen buiten zonder toezicht wanneer ouders daarvoor getekend hebben.
- We spelen alleen op het wandrek in de gymzaal onder toezicht.

5.10.5 GARDEROBE

- Bij binnenkomst hangen we de jassen en schooltassen in onze luizenzak.
- Speelgoed zoals rolschaatsen ruimen we na gebruik netjes op, zodat niemand erover kan struikelen.

5.10.6 TOILETTEN

- Speelgoed laten we op de groep.
- De toiletruimte van de pedagogisch medewerkers wordt niet gebruikt door de kinderen. De kinderen maken gebruik van de toiletten die aan de aula grenzen. De schoonmaak van deze toiletten gebeurt dagelijks aan het einde van de dag door de schoonmaakster van school. Tussendoor is er elke verantwoordelijk voor de wc's en worden ze door die groep na gebruik schoongemaakt. In de wc's hangt een aftekenlijst hiervoor.

5.11 VERVOERSREGELING BSO

5.11.1 OPHALEN VAN SCHOOL

Het hoort tot de taak van de medewerkers van Royal Kids Home om kinderen op te halen van school met een auto. Royal Kids Home heeft eigen auto's. Daarnaast wordt er door de medewerkers ook indien nodig het eigen vervoermiddel gebruikt. Voor beide vormen van vervoer is er een inzittenden verzekering afgesloten. De auto die gebruikt wordt voor het vervoer van kinderen is adequaat ingericht voor het veilig vervoeren van de kinderen, afhankelijk van de leeftijdsgroep. Het gaat om eisen voor de inrichting van de auto zoals beschreven in de Wet personenvervoer en de Wegenverkeerswet. De pedagogisch medewerkers die chauffeurswerk verrichten, krijgen instructies over het veilig vervoer van de kinderen. Meer informatie hierover vindt u in protocol Hygiene en Veiligheid bijlage 10 blz 32.

Beschreven onderwerpen zijn:

- Het ophaalschema (namen van scholen, schooltijden en routes die gereden worden)
- Veilig instappen
- Veilig in de stoelen plaatsen van de kinderen
- Gebruik van de veiligheidsgordels
- Veilig uitstappen
- Procedure wanneer kinderen niet aanwezig zijn

Scholen waar wij kinderen ophalen liggen in de gemeente Capelle aan den IJssel. Indien uw schoolkeuze afwijkend is van bovengenoemde gemeente dan wordt er samen gekeken of het vervoer te realiseren is voor Royal Kids Home. In dat geval wordt er gezocht naar een passende oplossing.

Kinderen die naar de buitenschoolse opvang komen, zijn bij ons in hun 'vrije tijd'. Ook hier geldt dat wij dit respecteren. We willen ze zoveel mogelijk helpen om deze tijd gezellig en naar hun eigen wensen en voorkeuren door te brengen. Het is echter niet toegestaan dat kinderen onder BSO tijd met hun mobiel bezig zijn.

In principe is er bij de BSO voor 'ieders-wat-wils'; er zijn gezelschapsspelletjes, teken- en knutselmateriaal, een leuke buitenspeelplaats en een gymlokaal. Ook maken de kinderen gebruik van het technieklokaal van school. Hier kunnen ze een film kijken maar ook mogen ze daar creatief bezig zijn. De kinderen laten wij zoveel mogelijk vrij om te spelen wat zij willen. Zij 'moeten' al zoveel de hele dag op school. We proberen de kinderen enthousiast te maken voor de gezamenlijke activiteiten, bijvoorbeeld de knutsels en activiteiten rondom het thema.

Onder de kinderen hebben wij geïnventariseerd wat hun wensen zouden zijn op de BSO. Daar kwamen een aantal activiteiten in het bijzonder naar voren. Hier hebben we over nagedacht en bekeken wat de mogelijkheden zijn. Wij zijn van mening dat er meer rust en structuur op de BSO kan worden bereikt. Uiteraard blijft de BSO 'vrije' tijd en moeten veiligheid, ontspanning en plezier bovenaan staan.

Op de BSO gaan we werken met workshops. Deze worden gegeven door onze eigen pedagogisch medewerkers. Onze pedagogisch medewerkers hebben ieder hun eigen talenten. Op deze manier kunnen ze hun talenten nog beter inzetten. Een pedagogisch medewerker die in zijn vrije tijd veel met sport en spel bezig is kan zo een goede activiteit voorbereiden en de kinderen hiervoor goed kunnen enthousiasmeren. Niet alleen de talenten van de pedagogisch medewerkers komen zo nog beter uit, maar ook het talent van het kind kan zo nog beter tot uiting komen.

We hebben gekozen om 3 workshops per dag aan te bieden; gedurende de hele week. (Ma-di-do-vrij). Deze workshops kunnen zelf door de kinderen gekozen worden door middel van een planbord. Uiteraard blijft er ook nog de mogelijkheid voor de kinderen om zelf vrij (buiten) te spelen. De basisgroepen blijven hetzelfde, de samenstelling van de groep zal per workshop verschillen. Zo nodig zal de workshop aangepast worden aan de leeftijd en behoefte van de groep. In sommige gevallen zal de groep gesplitst worden. De groep zal dan opgesplitst worden in leeftijd.

Onderstaand een voorbeeld van een aantal workshops waaruit gekozen kan worden in een week. Deze workshops zullen zo veel mogelijk aansluiten aan het thema waar over wij werken. Het aanbod van de workshops zal per week verschillend zijn. We sluiten hierbij aan op de mogelijkheden die het schoolgebouw biedt en de gezamenlijke visie tussen Royal Kids Home en school over talentontwikkeling en aansluiten bij behoeftes van kinderen. Zo zullen de workshops rondom de volgende onderwerpen afwisselend worden ingericht:

- Bewegen door sport en spel
- Groene vingers kweken door in de schooltuin bezig te zijn
- Koken en bakken in het kooklokaal
- Muziek maken
- Toneel spelen
- Creatief knutselen
- Ontdekken en knutselen in het technieklokaal

Week ?	Sport en spel <i>Trefbal</i>	Koken en bakken <i>Appelflappen bakken</i>	Buitenactiviteit <i>Moestuin, etc.</i>
Medewerker 1	*		
Medewerker 2		*	
Medewerker 3			*

Medewerker 4			*
Medewerker 5			

5.13 BUITENSPELEN

Locatie het Kasteel van Versailles beschikt over een omheind speelterrein waar de kinderen buiten kunnen spelen. Voor de BSO geldt dat ze gebruik mogen maken van heel het schoolplein, inclusief het buitenspeelgoed. Er is een verkeersplein, grote zandbak, pannakooi en nog veel meer. Bij het buitenspelen is altijd een vaste pedagogisch medewerker aanwezig. Kinderen die een ondertekend toestemmingsformulier hebben mogen zelfstandig buitenspelen. Uiteraard is er een pedagogisch medewerker in de buurt en zal deze elke 10 minuten even op het plein kijken of alles nog goed gaat. Meer informatie hierover vindt u in Hygiëne en Veiligheid Bijlage 12 blz 38-40

5.14 UITSTAPJES 4 TOT 13-JARIGEN

Er worden, voornamelijk tijdens schoolvakanties, uitstapjes georganiseerd voor de kinderen. Het uitstapje kan in het teken staan van het thema van dat moment of om de kinderen wat variatie aan te bieden in het dagprogramma (er valt bijvoorbeeld te denken aan een uitstapje naar een speeltuinvereniging).

Aan de ouder(s)/verzorger(s) wordt van tevoren medegedeeld waar en wanneer het uitstapje zal plaatsvinden en toestemming gevraagd of zijn of haar kind deel mag nemen. Eventueel wordt er een kleine bijdrage gevraagd. De begeleiding is verdeeld met 1 pedagogisch medewerker op 5 kinderen, met een minimum van twee pedagogisch medewerkers. Vervoer wordt verzorgd door Royal Kids Home.

In de vakanties worden de bestaande BSO-groepen samengevoegd tot de Ridders en Jonkvrouwen 1 en 2. In groep 1 zitten de Robijnen en de Saffiertjes, in de groep 2 de Parels en de Diamanten. In deze groepen zitten alleen kinderen die vakantieopvang hebben. De BSO-kinderen van de flexibele combinatie groep kunnen in de vakanties ook aansluiten bij de activiteiten van de vakantie opvang, mocht de BKR van de groep het toelaten. Uiteraard gaat er dan een vaste pedagogisch medewerker mee. Ook de twee vakantiegroepen worden op de rustige dagen wel eens samengevoegd. Er worden dan ook activiteiten aangeboden die passend zijn voor beide leeftijdsgroepen. Tijdens een uitstapje verlaten kinderen de basisgroepruimte maar verblijven zij in de eigen basisgroep met de vaste pedagogisch medewerker(s).

Meer informatie over uitstapjes vindt u in Hygiëne en Veiligheid bijlage 13 blz 41.

DAGINDELING KINDERDAGVERBLIJF

- 07.00-09.00 *De kinderen worden door de ouders gebracht. De kinderen mogen vrij spelen.*
- 08.50-09.00 *We gaan met z'n allen het speelgoed opruimen.*
- 09.00-09.30 *De dag wordt geopend met een gebed, een Bijbelverhaal en christelijke liedjes.*
- 09.25-10.00 *We gaan aan tafel, eten gezamenlijk fruit en drinken sap.*
- 10.00-10.15 *De grotere kinderen gaan begeleid naar het toilet en de kleintjes worden verschoond.*
- 10.15-11.15 *Bij droog weer verzorgen de pedagogisch medewerkers activiteiten buiten, bij minder mooi wordt binnen en vrij gespeeld of geknutseld.*
- 11.15-11.30 *Alles wordt opgeruimd, we gaan eventueel nog even naar het toilet, handen wassen en dan aan tafel.*
- 11.30-12.15 *We beginnen de maaltijd met een gebed. Dan gaan we eten, eerst een hartige boterham en dan een boterham met zoet beleg. Wil iemand nog een boterham dan wordt dat weer een hartig belegde. Bij de boterham drinken we melk.*
- 12.15-12.30 *De grotere kinderen gaan begeleid naar het toilet, de kleinere kinderen worden verschoond.*
- 12.30-14.45 *De meeste kinderen gaan nu naar bed. Voor de kinderen die wakker blijven, wordt een activiteit verzorgd. Ook mogen de kinderen natuurlijk vrij spelen.*
- 14.45-15.15 *De kinderen worden wakker. Wederom gaan we naar het toilet en worden de kleinere kinderen verschoond.*
- 15.15-15.35 *We gaan aan tafel om crackertjes, rijstewafels of een kaakje te eten. Daarna drinken we een beker sap.*
- 15.35-16.30 *We gaan met de kinderen naar buiten of doen bewegingsspelletjes. Ook wordt er nog even vrij gespeeld.*
- 16.30-16.40 *Het speelgoed wordt weer opgeruimd. De kinderen die door ouders zijn opgegeven krijgen een warme maaltijd. De andere kinderen krijgen een soepstengel of een cracker.*
- 16.40-16:45 *De kleinere kinderen worden verschoond. De eerste kinderen worden opgehaald.*
- 16.45 -18.30 *De kinderen mogen vrij spelen. De ouders komen de kinderen ophalen.*

DAGINDELING

- 6.30-09.00 *De kinderen worden door de ouders gebracht. De kinderen mogen vrij spelen.*
- 08.50-09.00 *We gaan met z'n allen het speelgoed opruimen.*
- 09.00-09.30 *De dag wordt geopend met een gebed, een Bijbelverhaal en christelijke liedjes.*
- 09.25-10.00 *We gaan aan tafel, eten gezamenlijk fruit en drinken sap.*
- 10.00-10.15 *De grotere kinderen gaan begeleid naar het toilet en de kleintjes worden verschoond.*
- 10.15-11.15 *Bij droog weer verzorgen de pedagogisch medewerkers activiteiten buiten, bij minder mooi wordt binnen en vrij gespeeld of geknutseld.*
- 11.15-11.30 *Alles wordt opgeruimd, we gaan eventueel nog even naar het toilet, handen wassen en dan aan tafel.*
- 11.30-12.15 *We beginnen de maaltijd met een gebed. Dan gaan we eten, eerst een hartige boterham en dan een boterham met zoet beleg. Wil iemand nog een boterham dan wordt dat weer een hartig belegde. Bij de boterham drinken we melk.*
- 12.15-12.30 *De grotere kinderen gaan begeleid naar het toilet, de kleinere kinderen worden verschoond.*
- 12.30-14.45 *De meeste kinderen gaan nu naar bed. Voor de kinderen die wakker blijven, wordt een activiteit verzorgd. Ook mogen de kinderen natuurlijk vrij spelen.*
- 12.30-13.30 *De kinderen kunnen worden gebracht of gehaald.*
- 13.00-13.15 *Kinderen van OBS west worden lopend door een PM'er opgehaald. Krijgen wat te drinken en gaan daarna met een PM'er een activiteit doen, zelf een activiteit doen, of een rustmoment pakken.*
- 14.45-15.15 *De kinderen worden wakker. Wederom gaan we naar het toilet en worden de kleinere kinderen verschoond. Oudere kinderen komen uit school.*
- 15.15-15.35 *We gaan aan tafel om crackertjes, rijstewafels of wat fruit te eten. Daarna drinken we een beker sap. Tijdens het eten wordt er een kinderboek voorgelezen. Daarna mogen de kinderen ombeurten vertellen wat ze hebben meegemaakt. Vervolgens worden de activiteiten van de dag met de kinderen doorgenomen*
- 15.35-16.30 *We gaan met de kinderen naar buiten of doen bewegingsspelletjes. Ook wordt er nog even vrij gespeeld. De ene pedagogisch medewerker zal zich richten op de jongere kinderen, en de andere op de oudere.*

16.30-16.40 *Het speelgoed wordt weer opgeruimd. Sommige kinderen krijgen een warme maaltijd. De andere kinderen die niet warm eten krijgen een soepstengel of een cracker. We eten met elkaar een avondmaaltijd aan tafel. De oudere kinderen kunnen goed zelf eten en de jongere kinderen worden geholpen met eten. Voor het eten wordt er gebeden. Tijdens de warme maaltijd wordt het bijbelverhaal voorgelezen.*

16.30-19.00 *De kleinere kinderen worden verschoond. Alles van de maaltijd wordt opgeruimd, waarbij de oudste kinderen worden betrokken. Net als in een gezinssituatie is het leerzaam voor de kinderen om te leren mee te helpen. Dit zal op een op het kind afgestemde manier zijn.*

16.30-19.00 *Kinderen worden opgehaald.*

BIJLAGE 3 DAGSCHEMA FLEXIBELE COMBINATIE GROEP IN DE VAKANTIE

DAGINDELING

6.30-09.00 *De kinderen worden door de ouders gebracht. De kinderen mogen vrij spelen.*

08.50-09.00 *We gaan met z'n allen het speelgoed opruimen.*

09.00-09.30 *De dag wordt geopend met een gebed, een Bijbelverhaal en christelijke liedjes.*

09.25-10.00 *We gaan aan tafel, eten gezamenlijk fruit en drinken sap.*

10.00-10.15 *De grotere kinderen gaan begeleid naar het toilet en de kleintjes worden verschoond.*

10.15-11.15 *Bij droog weer verzorgen de pedagogisch medewerkers activiteiten buiten, bij minder mooi wordt binnen en vrij gespeeld of geknutseld.*

11.15-11.30 *Alles wordt opgeruimd, we gaan eventueel nog even naar het toilet, handen wassen en dan aan tafel.*

11.30-12.15 *We beginnen de maaltijd met een gebed. Dan gaan we eten, eerst een hartige boterham en dan een boterham met zoet beleg. Wil iemand nog een boterham dan wordt dat weer een hartig belegde. Bij de boterham drinken we melk.*

12.15-12.30 *De grotere kinderen gaan begeleid naar het toilet, de kleinere kinderen worden verschoond.*

12.30-14.45 *De meeste kinderen gaan nu naar bed. Voor de kinderen die wakker blijven, wordt een activiteit verzorgd. Ook mogen de kinderen natuurlijk vrij spelen.*

12.30-13.30 *De kinderen kunnen worden gebracht of gehaald.*

14.45-15.15 *De kinderen worden wakker. Wederom gaan we naar het toilet en worden de kleinere kinderen verschoond.*

15.15-15.35 *We gaan aan tafel om crackertjes, rijstewafels of wat fruit te eten. Daarna drinken we een beker sap. Tijdens het eten wordt er een kinderboek voorgelezen. Daarna mogen de kinderen ombeurten vertellen wat ze hebben meegemaakt. Vervolgens worden de activiteiten van de dag met de kinderen doorgenomen*

15.35-16.30 *We gaan met de kinderen naar buiten of doen bewegingsspelletjes. Ook wordt er nog even vrij gespeeld. De ene pedagogisch medewerker zal zich richten op de jongere kinderen, en de andere op de oudere.*

16.30-16.40 *Het speelgoed wordt weer opgeruimd. Sommige kinderen krijgen een warme maaltijd. De andere kinderen die niet warm eten krijgen een soepstengel of een cracker. We eten met elkaar een avondmaaltijd aan tafel. De oudere kinderen kunnen goed zelf eten en de jongere kinderen worden geholpen met eten. Voor het eten wordt er gebeden. Tijdens de warme maaltijd wordt het bijbelverhaal voorgelezen.*

16.30-19.00 *De kleinere kinderen worden verschoond. Alles van de maaltijd wordt opgeruimd, waarbij de oudste kinderen worden betrokken. Net als in een gezinssituatie is het leerzaam voor de kinderen om te leren mee te helpen. Dit zal op een op het kind afgestemde manier zijn.*

16.30-19.00 *Kinderen worden opgehaald.*

DAGINDELING PEUTEROPVANG

8:30-08.45 *De kinderen worden door de ouders gebracht.*

08.45 -09.00 *Kringmoment, de kinderen worden welkom geheten, de presentielijst doorgenomen, we zingen ons goedemorgen liedje en oefenen de dagen van de week. We lezen een bijbelverhaal en zingen wat versjes. We gaan in gesprek met de kinderen over het thema en we nemen de picto's die ophangen door met de kinderen zodat de dagindeling duidelijk is.*

09.15-10.00 *Tijd voor vrij spel. De kinderen hebben de eerste activiteit zelf gekozen. Daarna mogen ze spelen met speelgoed naar keuze. Ook is dit een moment waarop we kinderen kunnen observeren en kunnen oefenen met vaardigheden.*

9.45-10.00 *We zingen ons opruimliedje en ruimen met elkaar de groepsruimte op. De kinderen worden verschoond en gaan naar het toilet.*

10.00-10.15 *Tafelmoment, we drinken en eten met elkaar terwijl de pedagogisch medewerker een boek voorleest.*

10.15-11.00 *We knutselen of doen een activiteit wat past bij het thema waar we aan werken.*

11.00-11.30 *We gaan in de kring, wachten tot iedereen in de kring zit, we proberen zelf onze jassen aan te doen en gaan bij droog weer buiten spelen. Als het regent doen we bewegingsspelletjes binnen.*

11.30-12:00 *Het afsluitende kringmoment. We nemen de ochtend door, lezen of zingen. Soms is er nog tijd voor wat KIM-spelletjes. Dit zijn zintuig spelletjes. Eventuele verjaardagen worden gevierd. Er wordt gezamenlijk afgesloten d.m.v. ons dankliedje.*

DAGINDELING BUITENSCHOOLSE OPVANG, VAKANTIE PLANNING

- 07.00-09.00 *De kinderen worden door de ouders gebracht. De kinderen kunnen vrij spelen, zodat de pedagogisch medewerker de tijd heeft voor een goede overdracht met de ouders.*
- 09.15-09.30 *We gaan met z'n allen het speelgoed opruimen.*
- 09.30-10.00 *We gaan aan tafel, eten gezamenlijk fruit en drinken sap.*
- 10.00-10.15 *De jongere kinderen gaan begeleid naar het toilet en de grotere gaan zelf. De kinderen wassen hun handen na het toiletbezoek.*
- 10.15-12.00 *Bij droog weer verzorgen de pedagogisch medewerkers activiteiten buiten, bij minder mooi wordt binnen vrij gespeeld, een activiteit gedaan of geknutseld.*
- 12.00-12.15 *Alles wordt opgeruimd, we gaan eventueel nog even naar het toilet, handen wassen en dan aan tafel.*
- 12.15-13.00 *We beginnen de maaltijd met een gebed. Dan gaan we eten, eerst een hartige boterham en dan een boterham met zoet beleg. Wil iemand nog een boterham dan wordt dat weer een hartig belegde. Bij de boterham drinken we melk. Aan het einde van de maaltijd danken we God voor het lekkere eten.*
- 13.00-15.00 *Er wordt een activiteit/workshop verzorgd.*
- 15.00-15.30 *De kinderen gaan naar het toilet. We gaan handen wassen, drinken en iets hartigs eten, een cracker of rijstwafel met hartig beleg.*
- 15.30-16.45 *We gaan met de kinderen naar buiten of doen bewegingsspelletjes in het speellokaal.*
- 16.45-17.00 *Het speelgoed wordt weer samen opgeruimd.*
- 17.00-17.30 *We gaan handen wassen en aan tafel. Sommige kinderen krijgen een warme maaltijd. De andere kinderen krijgen dan nog iets hartigs en te drinken.*
- 17.30-18.00/19.00 *De kinderen mogen vrij spelen zodat de pedagogisch medewerker tijd heeft om de overdracht met ouders te doen en schoon te maken.*

- 13.10-14.00: *Kinderen van OBS West worden door een PM'er lopend opgehaald uit school. Krijgen wat te drinken en gaan daarna met een PM'er een activiteit doen, zelf een activiteit doen, of een rustmoment pakken.*
- 14.00-15.00 *Kinderen komen bij de BSO, doen de spullen in de luizenzakken. Daarna mogen ze even vrij spelen, tot alle kinderen en pedagogisch medewerkers binnen zijn.*
- 15.15-15:30 *Kinderen krijgen wat fruit en wat te drinken. Tijdens het fruit eten wordt er een kinderboek voorgelezen. Daarna mogen de kinderen ombeurten vertellen wat ze hebben meegemaakt. Vervolgens worden de activiteiten van de dag met de kinderen doorgenomen.*
- 15.45-16.30 *Start activiteiten en vrij spelen.*
- 16.30-16.45 *Alles wordt goed opgeruimd en de handen worden gewassen. Alle kinderen gaan aan tafel zitten op hun 'eigen groep'.*
- 16.45-17.10 *De kinderen gaan aan tafel.*
- Voor het eten wordt er gebeden. Tijdens de warme maaltijd wordt het bijbelverhaal voorgelezen. Alle kinderen krijgen wat te drinken en de kinderen die niet te eten krijgen een soepstengel, ontbijtkoek, rijstewafel of een cracker.*
- Als de meeste kinderen klaar zijn, mogen ze weer spelen. De kinderen hoeven niet op elkaar te wachten.*
- 17.30-18.00 *Kinderen gaan weer vrij spelen in de hoeken of buiten. Dit kan door gebruik te maken van het planbord.*
- 17.30-18.00 *Een pedagogisch medewerker van BSO ruimt het lokaal op en maakt evt schoon.*
- 17.50-19.00 *Overdracht. Laatste kinderen worden opgehaald. Met de kinderen die eventueel tot 19.00 zijn wordt nog een activiteit gedaan.*

Bij het samenvoegen van de leeftijdsgroepen KDV en BSO moet goed gelet worden op de vier opvoedingsdoelen.

1. Het bieden van het gevoel van emotionele veiligheid

We streven ernaar dat alle kinderen zich emotioneel veilig voelen, zodat ze zich zo optimaal mogelijk kunnen ontwikkelen, in een ruimte met mensen die vertrouwen bieden, waardoor kinderen zelfvertrouwen krijgen.

Op de groep wordt er een vertrouwensband gecreëerd tussen pedagogisch medewerkers en kinderen. Dit wordt bereikt doordat er op de groep vaste pedagogisch medewerkers staan. Wij hebben op dit moment drie vaste pedagogisch medewerkers. Er is een liefdevolle benadering naar de kinderen toe en genegenheid van het geven van een veilig gevoel. De pedagogisch medewerkers praten met de KDV-kinderen op een andere manier als wanneer zij met de kinderen van de BSO praten. Er wordt door de pedagogisch medewerkers op ooghoogte gecommuniceerd met de KDV en BSO-kinderen. Wanneer er een kind bij de pedagogisch medewerker komt met een verhaal of een vraag zal de pedagogisch medewerker op ooghoogte naar het verhaal of naar de vraag luisteren. De pedagogisch medewerker houdt rekening met de leeftijd van het kind wanneer zij met het kind in gesprek zal gaan of de vraag beantwoord. Bij KDV-kinderen en de jongere en kleinere BSO-kinderen gaan de pedagogisch medewerkers door de knieën om op ooghoogte met ze te kunnen praten.

Wij hebben een vaste dagindeling voor de kinderen vanaf 1/ 1,5 jaar. Dit wordt in de ochtend besproken d.m.v. pictogrammen. Hierbij wordt er aan de kinderen vertelt dat er 's middags na het slapen grotere kinderen van school ook komen spelen op de groep. De baby's hebben een eigen schema en wordt er gekeken naar de behoefte van het kind. Wanneer de kinderen tussen 1/ 1,5 tot 4 jaar wakker zijn, wordt er samen met de BSO-kinderen fruit of een crackertje gegeten. De BSO-kinderen mogen vertellen wat ze die dag op school hebben gedaan en ook de kinderen van het KDV mogen aan de BSO-kinderen vertellen wat zij die ochtend op de groep hebben gedaan. Er wordt een gezellig tafelmoment van gemaakt. Alle kinderen mogen kiezen of ze een activiteit willen doen of vrij spelen. De activiteit wordt meestal aan tafel aangeboden tenzij de groepsruimte ervoor nodig is. De BSO-kinderen kunnen de kinderen van het KDV meehelpen als zij dit willen met bepaalde activiteiten. De medewerkers houden goed in de gaten hoe alle kinderen omgaan met deze situatie. Wanneer er een kind de behoefte heeft aan extra aandacht zal de medewerker dat geven. Taal en lichaamstaal komen overeen; Pedagogisch medewerkers passen zich aan bij de ontwikkeling van het kind; pedagogisch medewerkers maken contact op ooghoogte en houden eventueel de handjes even in hun handen, om 'over te komen' en noemen het kind bij de naam. Pedagogisch medewerkers benaderen kinderen op een sensitieve en responsieve manier. Er wordt de kinderen vertelt wat ze juist wel mogen en niet wat ze niet mogen. Er wordt hier op de opvang een goede structuur, veiligheid, betrokkenheid, gezelligheid en warmte aangeboden. Kinderen krijgen altijd van ons wat ze nodig hebben, niet altijd wat ze willen; het benoemen van emoties en deze laten uiten; de activiteiten zijn mede gericht op het vergroten van het zelfvertrouwen; het stimuleren van de lichamelijke ontwikkeling, namelijk de grove en fijne motoriek.

Voor de BSO-kinderen is er een speciale hoek (wii) gemaakt waar zij zich kunnen terugtrekken wanneer zij dat nodig hebben, ook voor de KDV-kinderen is er een hoek waar zij zich terug kunnen trekken wanneer dat nodig is. De pedagogisch medewerker houdt in de gaten dat het kind ook de rust krijgt wat hij nodig heeft. Het kan voorkomen dat één van de twee PM'ers ervoor kiest om met de KDV-kinderen op het kleed te gaan zitten om bijvoorbeeld een boekje te lezen o.i.d. zodat de andere PM'er met de BSO-kinderen het lokaal ter beschikking hebben om een bepaalde activiteit te doen.

De medewerkers zorgen ervoor dat de kinderen worden gestimuleerd in een waardevol gevoel en een positief zelfbeeld. Dit is zichtbaar door de kinderen in hun waarde te laten, ze positief te benaderen en accepteren wie ze zijn. De PM'er zal hierin een voorbeeld geven aan de kinderen.

Het komt voor dat er een broer of zus van een kind van het KDV op de BSO-groep aanwezig is. Kinderen vinden het vaak leuk om samen met broer of zus op de groep te zijn.

2. Gelegenheid geven tot ontwikkelingen van de persoonlijke competenties

Aan de kinderen worden nieuwe uitdagingen aangeboden in spelmateriaal. Dit is aangepast op de verschillende leeftijden voor de kinderen. Er is spelmateriaal aanwezig voor de kinderen in de leeftijd van 0-12 jaar. De ruimte is uitdagend aangekleed voor alle leeftijden. Voor de baby's is er een box aanwezig die in de hoek staat zodat ze de rust kunnen ervaren wanneer dat nodig is. Voor de oudere kinderen van het KDV en de BSO-kinderen nodigt het uit om op onderzoek uit te gaan. Er zijn hoeken gecreëerd zodat de BSO-kinderen zelf papier of een tekening kunnen pakken, de stiften, lijm en scharen staan goed weggeborgen voor de KDV-kinderen, maar BSO-kinderen hebben de mogelijkheid dit zelf te pakken en aan tafel de activiteit te doen. Daarnaast kunnen zij zelf al het speelgoed pakken wat er in het lokaal aanwezig is, mogen ze een spelletje spelen of puzzelen of iets dergelijks. Er is één aparte BSO-kast, waar alleen BSO-spullen uit mogen pakken. De kinderen hebben de vrijheid om te spelen met het speelgoed of spel wat ze willen, wanneer het met kleinere voorwerpen is mag dat alleen aan de tafel, of op in een andere BSO-ruimte. De BSO-kinderen wordt aangeleerd oplettend te zijn met het materiaal omdat er ook KDV-kinderen in de groep zitten en dat ze het aan de PM'er vertellen wanneer zij iets pakken om mee te spelen o.i.d. zodat de PM'er een oogje in het zeil kan houden.

De pedagogisch medewerkers houden rekening met de ontwikkelingsfase en het individuele kind. Dit is vooral erg belangrijk als je met KDV en BSO-kinderen samen op één groep zit. De kinderen worden "beloond" en gestimuleerd om het zelf vertrouwen te laten groeien. Bij baby's kan dat zijn als ze zelf een flesje kunnen vasthouden om daar positief op te reageren hoe knap je dat vindt en dat het goed is. Een kind van 3 jaar dat zelf naar het toilet gaat en een BSO-kind dat goed helpt met het afruimen van de tafel of een kind van het KDV mee helpt met een knutselwerkje of puzzel.

3. Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van de sociale competenties

Wanneer er KDV en BSO-kinderen samen op de groep aanwezig zijn leren ze op verschillende manieren of niveaus met elkaar te communiceren. Met een baby, dreumes of peuter wordt anders gecommuniceerd dan met een kleuter of schoolkind. De pedagogisch medewerker zal hierin een voorbeeld zijn naar alle kinderen toe, hierdoor leren de kinderen samen te werken, andere te helpen, conflicten te voorkomen of op te lossen. De onderlinge contacten en goede communicatie wordt gestimuleerd zowel individueel als aandacht voor de groepssamenstelling. Wanneer er gesprekken zijn in de groepssamenstelling zal de pedagogisch medewerker erop letten dat dit gebeurt op het niveau van alle leeftijden zodat het duidelijk is voor alle leeftijden. Waar nodig kan een PM'er een uitleg geven aan de kinderen die het niet begrijpen, wat het andere kind bedoeld.

Door als pedagogisch medewerker op de grond te gaan zitten bij een spel van kinderen, wordt het gestimuleerd dat er meerdere kinderen bij komen zitten en zo alle leeftijd met elkaar samen kunnen gaan spelen. Door het samen spel wordt er ook aangeleerd om rekening met elkaar te houden, te wachten op je beurt of samen delen van het speelgoed. Door erbij te gaan zitten waarborg je de veiligheid voor alle kinderen en sla je een brug tussen de verschillende leeftijdsfases.

Wij geloven dat kinderen veel van elkaar leren. Zo kunnen we activiteiten organiseren, waarbij kleuters een ondersteunende rol krijgen voor de peuters. Denk hierbij aan het maken van een knutselwerkje, waarbij de kinderen bijvoorbeeld kleuren en vormen leren herkennen, maar wat uiteindelijk in teamverband is gecreëerd. Zo leren kinderen op zowel persoonlijk- als sociale ontwikkeling met elkaar om te gaan en voor elkaar te zorgen en ondersteunen. Vindt allemaal plaats onder begeleiding van de pedagogisch medewerkers.

4. Kinderen gelegenheid bieden om zich normen en waarden, de cultuur van een samenleving eigen te maken.

Op de groep worden afspraken gemaakt en nagekomen. Er zijn materialen op de groep die voor de KDV-kinderen zijn of spullen die voor de BSO-kinderen zijn. Daarin zijn de regels dat de BSO-kinderen met hun eigen spullen kunnen spelen/knutselen of iets dergelijks en dat geldt ook voor de spullen voor de KDV-kinderen. De (huis)regels worden met de kinderen doorgenomen en wanneer zij het niet begrijpen wordt er naar de plaats toegelopen waar het in de (huis)regels om gaat.

De pedagogisch medewerkers moeten het goede voorbeeld geven aan alle kinderen. Hoe ga je om met de kinderen van het KDV, bijvoorbeeld rustig lopen, geduld te hebben, zorgzaamheid. Hierin moeten de BSO-kinderen niet te veel geremd worden in hun doen en laten, maar dat ze wel begrijpen dat het voor de jongere kinderen anders te druk kan worden. Rustig door de groepen lopen behoort al tot één van de huisregels waarvan de kinderen op de hoogte zijn. Geduld en zorgzaamheid zal vooral een voorbeeld zijn van de pedagogisch medewerkers naar alle kinderen toe. Ook door het goede voorbeeld te zijn naar de kinderen toe om respect te hebben voor elkaar, dieren en natuur zullen kinderen dit overnemen. BSO-kinderen kunnen hierin een voorbeeld zijn naar de KDV-kinderen. Maar ook leren om respect te hebben voor gevoelens, andere ideeën, levensovertuiging en culturen. Dit leren BSO-kinderen op school en nemen dit mee naar het KDV. De pedagogisch medewerkers zullen hierin een belangrijke rol spelen om toe te zien hoe het jongere kind hiermee omgaat en daarin te helpen als dat nodig is.

Hoe wordt de aandacht en interactie met de kinderen gewaarborgd?

Het kan voorkomen dat er twee baby's op de groep van het KDV aanwezig zijn en drie BSO-kinderen en dat beide baby's tegelijk een fles nodig hebben of een baby een fles krijgt en de andere baby een poepluier krijgt of naar bed moet. Om de aandacht en interactie met de kinderen te waarborgen wordt er met de BSO-kinderen besproken wat zij willen doen, zoals; zelf wat knutselen of tekenen, spelen, een spelletje met elkaar of alleen. De pedagogisch medewerker geeft de uitleg aan de kinderen dat beide baby's even de aandacht nodig hebben van beide juffen. En zodra de juf terug is weer bij de BSO-kinderen aanwezig zal zijn. Wanneer de kinderen het willen mogen ze ook de juf helpen met een fles geven of een baby naar bed te brengen d.m.v. het helpen van het mandje aangeven met de slaapzak en spulletjes van de baby, spulletjes weg te leggen en meelopen naar de slaapkamer als de pedagogisch medewerker ziet dat de baby hier blij van wordt. Door de pedagogisch medewerker wordt er goed gekeken naar de behoefte van de baby. Tijdens het uitvoeren van deze taken zal de PM'er altijd aanspreekbaar en benaderbaar zijn voor de kinderen en zal dit ook duidelijk benoemen naar de kinderen toe in zulke situaties.

Wanneer een kind voor de eerste keer komt wennen op het kinderdagverblijf of de peuteropvang is het eerste moment van kennismaking erg belangrijk voor zowel het kind, de ouders en de pedagogisch medewerkers. De ouders krijgen een eerste indruk van de leiding, het gebouw en de sfeer op de groepen. Op het kindercentrum krijgen de kinderen te maken met een heel andere omgeving dan dat zij gewend zijn. Er zijn veel kinderen, andere, vreemde pedagogisch medewerkers en een grote ruimte met onbekende indeling en veel onbekend spel en speelmateriaal. Het is belangrijk dat kinderen en ouders de ruimte en tijd krijgen om te wennen. Zij moeten zich thuis gaan voelen en het kindercentrum als een veilige plek ervaren. Een vertrouwensrelatie is hierbij essentieel tussen de pedagogisch medewerkers, kinderen en ouder. Kinderen onderzoeken pas als ze zich veilig en geborgen voelen. Initiatief tot het opbouwen van een vertrouwensrelatie behoort aan de pedagogisch medewerkers toe. Een ouder kan een kind thuis al voorbereiden op wat er gaat gebeuren, er kan een gesprekje met het kind gevoerd worden of een boekje worden voorgelezen. Het kind kan zo al een beetje een idee vormen wat er gaat gebeuren. Dit laatste geldt voor de wat oudere kinderen.

Er wordt ruim tijd uitgetrokken voor de eerste kennismaking en gewenning. Wij hanteren de volgende algemene procedure:

- Vóór plaatsing worden de ouder(s)/verzorger(s) verwacht voor een intakegesprek met een pedagogisch medewerkster die tevens de mentor zal zijn van het kind of de betreffende teampedagogisch medewerker. Tijdens het intakegesprek worden de bijzonderheden van het kind doorgenomen, evenals de gang van zaken op de groep.
Voor de ouders is het intakegesprek tevens de mogelijkheid om ideeën en verwachtingen over de opvang naar voren te brengen. Hier krijgen ouders dan ook gelegenheid toe.
- Eén à twee weken voor de echte start wordt er een datum afgesproken voor een wenochtend of wenmiddag. Dit wordt met ouders afgesproken en opgenomen in de plaatsingsovereenkomst. Als het kind wordt gebracht kunnen de ouder(s)/verzorger(s) er ongeveer tien minuten bij blijven. Daarna vertrekken de ouder(s)/verzorger(s). Afhankelijk van hoe het kind op dat moment functioneert wordt er bekeken of het wenselijk is dat de ouders nog wat langer blijven. Als het goed gaat, blijft het kind een hele ochtend of middag, anders worden de ouder(s)/verzorger(s) gebeld. Als het niet goed is gegaan, wordt er nog een wenochtend of –middag afgesproken. Een andere mogelijkheid is dat de opvang langzaam opgebouwd wordt van één à twee uur tot de afgesproken hoeveelheid opvang. Tijdens de ochtend of middag zal er via whatsapp of telefonisch contact met de ouders zijn om te bespreken hoe het dagdeel verloopt
- De gewenningsprocedure is sterk afhankelijk van de leeftijd en het aantal dagen dat het kind het kindercentrum bezoekt. Zo nodig trekken wij meer tijd uit voor de gewenning. Er wordt soepel met het wenbeleid omgegaan, rekening houdend met de wensen van de ouders en aangepast op de individuele behoefte van het kind. Ouder(s)/verzorger(s) kunnen te allen tijde daarna telefonisch informeren hoe het met hun kind gaat.
- Als de ouder(s)/verzorger(s) de groep hebben verlaten kunnen zij te allen tijde daarna telefonisch informeren hoe het met hun kind gaat. Het spreekt vanzelf dat als een kind nog moeite heeft met afscheid nemen of zich nog niet vertrouwd voelt op de groep, de pedagogisch medewerkers het kind meer aandacht geven. Het kind mag bijvoorbeeld met tafelmomenten bij de pedagogisch medewerker zitten, tijdens het voorlezen mag het kind bijvoorbeeld op schoot. Ook tijdens het vrij spelen ziet de pedagogisch medewerker erop toe dat het kind zich prettig voelt.

Veiligheid kind

De mentor van het nieuwe kind zal zich meteen ontfermen over hem/haar en zorgen dat het kind zich meteen veilig voelt. Dit doen wij door extra tijd aan het kind te besteden, het kind te begeleiden in de dagelijkse activiteiten die wij aanbieden en het begeleiden in het kennis maken met de groep. Duidelijk communiceren en uitleggen is hierbij van groot belang. Uiteraard speelt de leeftijd van het kind hier een grote rol in. De mentor is tijdens de gewenningsperiode het vaste aanspreekpunt van de ouders om vragen en/of opmerkingen mee te delen.

Wennen op een flexibele combinatie groep

Doordat er sprake is van flexibele combinatiegroep is het extra van belang rekening te houden met de leeftijdsgebonden behoeften op het gebied van wennen. Een wenperiode is voor ouders net zo van belang als voor het kind. Zij leren hierbij de zorg van het kind over te dragen aan een ander. Het is dan ook belangrijk hier rekening mee te houden en de ouders actueel te betrekken bij de gewenningsprocedure. Bij baby's ligt de focus op het hechtingsproces, kroelen, vasthouden, dingen benoemen om ervoor te zorgen dat het kind zich veilig voelt. Er wordt goed opgelet door de mentor wat de behoefte van de baby is. Bij kinderen vanaf 1 jaar ligt de focus meer op het begeleiden van activiteiten, uitleggen wat er gaat gebeuren op een dag, maar ook zorgen dat het kind terug kan vallen op zijn mentor wanneer het kind het even niet meer weet. Ook is het hierbij belangrijk het kind op een rustige manier de gelegenheid te geven kennis te laten maken met de omgeving en het speelmateriaal. Het kind kan zo ontdekken, onderzoeken en bekijken en hierdoor langzaam vertrouwd raken met de nieuwe omgeving.

Afscheid nemen en ophaalmomenten

Tijdens de gewenningsperiode is het van belang om aandacht te schenken aan het afscheid nemen. Voor zowel ouder als kind is dit een spannend moment waar beiden tegenop kunnen zien. In bepaalde leeftijdsperiodes kunnen baby's en jonge kinderen eenkennig zijn. Zij kunnen dan veel behoefte hebben aan een vast ritueel bij het afscheid nemen, maar ook voor oudere kinderen is dit belangrijk.

Voorspelbaarheid biedt duidelijkheid en veiligheid. Er worden daarom afspraken gemaakt over het verloop van het afscheid. De pedagogisch medewerker geeft samen met de ouder het kind de kans om te wennen aan het vertrek van de ouder. Dit kan bijvoorbeeld door een gezamenlijk leesmoment, waarbij de ouder het kind voorleest en dit geleidelijk overdraagt aan de pedagogisch medewerker. De pedagogisch medewerker neemt het kind vervolgens onder zijn/haar hoede en neemt samen afscheid van de ouder. Samen zwaaien zij de ouder voor het raam uit. Dit onderdeel van de gewenningsprocedure zal voor ieder kind anders verlopen. Het is belangrijk om het kind en de ouders tijdens deze fase te ondersteunen waar nodig. Indien er open gecommuniceerd wordt over het afscheid nemen en eventuele belemmeringen bij het kind en/of ouders worden besproken, zal het afscheid prettiger verlopen.

Bij het ophalen van een kind wordt de ouder erop gewezen op het belang van het op tijd komen. Dit geldt zeker voor de kinderen die de peuteropvang bezoeken en waarbij alle kinderen op dezelfde tijd worden opgehaald. In het gewenningsproces is het erg belangrijk dat ouders op tijd komen om het kind op te halen. De mentor van het kindje zorgt in de wenperiode voor een warme overdracht. Als een ochtend niet lukt wordt er tussentijds naar de ouder gebeld en wordt er afgesproken hoe er gehandeld gaat worden. Ouders kunnen altijd ter geruststelling contact opnemen. Dit is een belangrijk instrument om ouders te ondersteunen bij hun gewenning. Als een kind bij het afscheid nemen verdrietig was, wordt er door de pedagogisch medewerkers zelf naar de ouders gecommuniceerd hoe het met het kindje gaat. Dit kan d.m.v. een telefoontje of een berichtje via whats app ondersteund met een foto. Dit stelt ouders vaak gerust.

Belangrijke algemene aspecten tijdens de gewenningsprocedure zijn:

- Nieuwe kinderen en hun ouders voelen zich welkom. Persoonlijke aandacht en begrip voor gevoelens staat hierbij voorop.
- De pedagogisch medewerker is aanwezig tijdens het intakegesprek, dit is ook de mentor van het kind.
- Ouders worden ingelicht over de mogelijkheid om op ieder moment ter geruststelling contact op te nemen. Er wordt gecontroleerd hoe de ouders bereikbaar zijn.
- Er wordt bij de jongste kinderen een wenochtend afgesproken, of eventueel een gedeelte van de dag. Dit wordt met ouders afgesproken en opgenomen in de plaatsingsovereenkomst.
- Er zijn vaste pedagogisch medewerkers, vanwege de gehechtheidrelatie die moet worden opgebouwd.
- Er worden niet meer dan twee nieuwe kinderen per keer geplaatst.
- Er is een vaste pedagogisch medewerker/mentor die ouder en kind ontvangt en gedurende de gewenningsperiode begeleidt.

- Voor de kinderen is het van belang dat er een vast dagritme, voorspelbaarheid en structuur wordt geboden.
- Op de eerste dag worden ouders en kind wegwijs gemaakt, waar berg je je tas en jas op. Als de kinderen al zindelijk zijn laten we het toilet zien. Als de kinderen niet zindelijk zijn dan laten we de verschoontafel zien.
- Er wordt gewerkt met dagritme kaarten werkt als visuele ondersteuning.
- De namen van de kinderen en pedagogisch medewerkers worden benoemd.
- Er wordt verwezen naar waar het spel- en speelmateriaal is opgeborgen.
- Er zijn pictogrammen op de speelgoedkragen, zodat het voor het kind duidelijk is waar het speelgoed te vinden is en waar het weer moet worden opgeborgen.
- Er wordt extra tijd vrij gemaakt voor de ouder tijdens de gewenningsperiode voor een warme overdracht.

Pauze gewenningsperiode

Wanneer de gewenning na enige tijd niet lukt, wordt na overleg eventueel een pauze in de deelname ingelast. Het kind wordt terug op de wachtlijst gezet en een op een later tijdstip weer geplaatst. Ook kan er gekozen worden om de dagdelen te starten met een uurtje en dit per week uit te bouwen, dit in overleg met de ouders.

Wanneer een kind voor de eerste keer komt wennen op de BSO is het eerste moment van kennismaking erg belangrijk voor zowel het kind, de ouders en de pedagogisch medewerkers. De ouders krijgen een eerste indruk van de leiding, het gebouw en de sfeer op de groepen. Op het kindercentrum krijgen de kinderen te maken met een heel andere omgeving dan dat zij gewend zijn. Er zijn veel kinderen, andere, vreemde pedagogisch medewerkers en een grote ruimte met onbekende indeling en veel onbekend spel en speelmateriaal. Het is belangrijk dat kinderen en ouders de ruimte en tijd krijgen om te wennen. Zij moeten zich thuis gaan voelen en het kindercentrum als een veilige plek ervaren. Een vertrouwensrelatie is hierbij essentieel tussen de pedagogisch medewerkers, kinderen en ouder. Kinderen onderzoeken pas als ze zich veilig en geborgen voelen. Initiatief tot het opbouwen van een vertrouwensrelatie behoort aan de pedagogisch medewerkers toe. Een ouder kan een kind thuis al voorbereiden op wat er gaat gebeuren, er kan een gesprek met het kind gevoerd worden of een boekje worden voorgelezen. Het kind kan zo al een beetje een idee vormen wat er gaat gebeuren. Omdat er met meerdere leeftijdsgroepen gewerkt wordt de gewenningsprocedure aangepast indien nodig naar leeftijd.

Er wordt ruim tijd uitgetrokken voor de eerste kennismaking en gewenning. Wij hanteren de volgende algemene procedure:

- Vóór plaatsing worden de ouder(s)/verzorger(s) verwacht voor een intakegesprek met een pedagogisch medewerkster die tevens de mentor zal zijn van het kind of de betreffende teampedagogisch medewerker. Tijdens het intakegesprek worden de bijzonderheden van het kind doorgenomen, evenals de gang van zaken op de groep. Ook praktische zaken die van belang zijn voor de BSO zoals haal- en brengmomenten, contact met de docenten en vervoersmanieren worden besproken. Voor de ouders is het intakegesprek tevens de mogelijkheid om ideeën en verwachtingen over de opvang naar voren te brengen. Hier krijgen ouders dan ook gelegenheid toe.
- Eén à twee weken voor de echte start wordt er een datum afgesproken voor een wenochtend of wemiddag. Dit wordt met ouders afgesproken en opgenomen in de plaatsingsovereenkomst. Als het kind wordt gebracht kunnen de ouder(s)/verzorger(s) er ongeveer tien minuten bij blijven. Daarna vertrekken de ouder(s)/verzorger(s). Afhankelijk van hoe het kind op dat moment functioneert wordt er bekeken of het wenselijk is dat de ouders nog wat langer blijven. Als het goed gaat, blijft het kind een hele ochtend of middag, anders worden de ouder(s)/verzorger(s) gebeld. Als het niet goed is gegaan, wordt er nog een wenochtend of –middag afgesproken. Een andere mogelijkheid is dat de opvang langzaam opgebouwd wordt van één à twee uur tot de afgesproken hoeveelheid opvang. Er ook worden afgesproken dat het kind in de klas wordt opgehaald na schooltijd en dat de ouder niet eerst aanwezig is. Dit is uiteraard afhankelijk van wat het kind nodig heeft. Tijdens de ochtend of middag zal er via whatsapp of telefonisch contact met de ouders zijn om te bespreken hoe het dagdeel verloopt.
- De gewenningsprocedure is sterk afhankelijk van de leeftijd en het aantal dagen dat het kind het kindercentrum bezoekt. Zo nodig trekken wij meer tijd uit voor de gewenning. Er wordt soepel met het wenbeleid omgegaan, rekening houdend met de wensen van de ouders en aangepast op de individuele behoefte van het kind. Ouder(s)/verzorger(s) kunnen te allen tijde daarna telefonisch informeren hoe het met hun kind gaat.
- Als de ouder(s)/verzorger(s) de groep hebben verlaten kunnen zij te allen tijde daarna telefonisch informeren hoe het met hun kind gaat. Het spreekt vanzelf dat als een kind nog moeite heeft met afscheid nemen of zich nog niet vertrouwd voelt op de groep, de pedagogisch medewerkers het kind meer aandacht geven. Het kind mag bijvoorbeeld met tafelmomenten bij de pedagogisch medewerker zitten, tijdens het voorlezen mag het kind bijvoorbeeld op schoot. Ook tijdens het vrij spelen ziet de pedagogisch medewerker erop toe dat het kind zich prettig voelt.

Veiligheid kind

De mentor van het nieuwe kind zal zich meteen ontfermen over hem/haar en zorgen dat het kind zich meteen veilig voelt. Dit doen wij door extra tijd aan het kind te besteden, het kind te begeleiden in de dagelijkse activiteiten die wij aanbieden en het begeleiden in het kennis maken met de groep. Duidelijk communiceren en uitleggen is hierbij van groot belang. Uiteraard speelt de leeftijd van het kind hier een grote rol in. De mentor is tijdens de gewenningsperiode het vaste aanspreekpunt van de ouders om vragen en/of opmerkingen mee te delen.

Wennen op een flexibele combinatie groep

Doordat er sprake is van flexibele combinatiegroep is het extra van belang rekening te houden met de leeftijdsgebonden behoeften op het gebied van wennen. Een wenperiode is voor ouders net zo van belang als voor het kind. Zij leren hierbij de zorg van het kind over te dragen aan een ander. Het is dan ook belangrijk hier aandacht voor te houden en de ouders actueel te betrekken bij de gewenningsprocedure. Voor de kinderen op de BSO is de eerste keer altijd erg spannend. Zij moeten immers vertrouwd raken aan een nieuwe omgeving, (onbekende) kinderen in de groep en een ander ritme. De mentor is hierbij ook weer het vaste aanspreekpunt voor zowel de kinderen als de ouders. Om de kinderen snel aan de huidige groepssamenstelling te laten wennen kunnen de kinderen die al langer op de BSO zitten de nieuwe kinderen uitleggen wat er zoal op de BSO gebeurt, welke activiteiten er worden aangeboden, waar de jassen en tassen worden opgehangen, waar de wc is etc. Het wennen gaat op deze manier spelenderwijs.

Afscheid nemen en ophaalmomenten

Tijdens de gewenningsperiode is het van belang om aandacht te schenken aan het afscheid nemen. Voor zowel ouder als kind is dit een spannend moment waar beiden tegenop kunnen zien. Voorspelbaarheid biedt duidelijkheid en veiligheid. Er worden daarom afspraken gemaakt over het verloop van het afscheid. De pedagogisch medewerker geeft samen met de ouder het kind de kans om te wennen aan het vertrek van de ouder. Dit kan bijvoorbeeld door een gezamenlijk leesmoment, waarbij de ouder het kind voorleest en dit geleidelijk overdraagt aan de pedagogisch medewerker. De pedagogisch medewerker neemt het kind vervolgens onder zijn/haar hoede en neemt samen afscheid van de ouder. Samen zwaaien zij de ouder voor het raam uit. Dit onderdeel van de gewenningsprocedure zal voor ieder kind anders verlopen. Het is belangrijk om het kind en de ouders tijdens deze fase te ondersteunen waar nodig. Indien er open gecommuniceerd wordt over het afscheid nemen en eventuele belemmeringen bij het kind en/of ouders worden besproken, zal het afscheid prettiger verlopen.

In het gewenningsproces is het erg belangrijk dat ouders op tijd komen om het kind op te halen. De mentor van het kindje zorgt in de wenperiode voor een warme overdracht. Ouders kunnen altijd ter geruststelling contact opnemen. Dit is een belangrijk instrument om ouders te ondersteunen bij hun gewinning. Als een kind bij het afscheid nemen verdrietig was, wordt er door de pedagogisch medewerkers zelf naar de ouders gecommuniceerd hoe het met het kind gaat. Dit kan d.m.v. een telefoontje of een berichtje via whats app ondersteund met een foto. Dit stelt ouders vaak gerust.

Belangrijke algemene aspecten tijdens de gewenningsprocedure zijn:

- Nieuwe kinderen en hun ouders voelen zich welkom. Persoonlijke aandacht en begrip voor gevoelens staat hierbij voorop.
- De pedagogisch medewerker is aanwezig tijdens het intakegesprek, dit is ook de mentor van het kind.
- Ouders worden ingelicht over de mogelijkheid om op ieder moment ter geruststelling contact op te nemen. Er wordt gecontroleerd hoe de ouders bereikbaar zijn.
- Er zijn vaste pedagogisch medewerkers, vanwege de gehechtheidsrelatie die moet worden opgebouwd.
- Er worden niet meer dan twee nieuwe kinderen per keer geplaatst.
- Er is een vaste pedagogisch medewerker/mentor die ouder en kind ontvangt en gedurende de gewenningsperiode begeleidt.
- Voor de kinderen is het van belang dat er een vast dagritme, voorspelbaarheid en structuur wordt geboden.
- Op de eerste dag worden ouders en kind wegwijs gemaakt, waar berg je je tas en jas op en waar zijn de wc's.
- Er wordt gewerkt met dagritme kaarten werkt als visuele ondersteuning.
- De namen van de kinderen en pedagogisch medewerkers worden benoemd.

- Er wordt verwezen naar waar het spel- en speelmateriaal is opgeborgen.
- Er zijn pictogrammen op de speelgoedkratten, zodat het voor het kind duidelijk is waar het speelgoed te vinden is en waar het weer moet worden opgeborgen.
- Er wordt extra tijd vrij gemaakt voor de ouder tijdens de gewenningsperiode voor een warme overdracht.

Pauze gewenningsperiode

Wanneer de gewenning na enige tijd niet lukt, wordt na overleg eventueel een pauze in de deelname ingelast. Het kind wordt terug op de wachtlijst gezet en een op een later tijdstip weer geplaatst. Ook kan er gekozen worden om de dagdelen te starten met een uurtje en dit per week uit te bouwen, dit in overleg met de ouders.